

รายงานการติดตามผลผู้ผ่านการอบรม
โครงการพัฒนาตามพระราชดำริ อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่
ปีงบประมาณ ๒๕๖๑

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๑
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

รายงานการติดตามผลผู้ผ่านการอบรม
โครงการพัฒนาตามพระราชดำริ อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่
ปีงบประมาณ ๒๕๖๑

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๑
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

บทสรุปผู้บริหาร

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๑ ได้รับมอบหมายภารกิจให้ทำหน้าที่ในการติดตามผลที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมการฝึกอบรมประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๑ มีวัตถุประสงค์เพื่อ ติดตามผลได้จากการดำเนินงานด้านการฝึกอบรมว่ามีการนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติ และติดตามผลกระทบระยะสั้นที่เกิดจากการเข้าอบรม รวมทั้งวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานกิจกรรมการฝึกอบรมของศูนย์อำนวยการฯ ในระยะต่อไป โดยดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ที่ผ่านการอบรมจากศูนย์อำนวยการฯ ปีงบประมาณ ๒๕๖๑ จำนวน ๑๓๐ ราย และสัมภาษณ์หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการฝึกอบรม สรุปได้ดังนี้

ด้านการบริหารจัดการโครงการ ปีงบประมาณ ๒๕๖๑ คณะกรรมการอำนวยการระดับจังหวัดมีการจัดประชุมจำนวน ๓ ครั้ง เพื่อติดตามความก้าวหน้าผลการดำเนินงานของศูนย์อำนวยการฯ สำหรับกิจกรรมการจัดฝึกอบรม สามารถดำเนินการได้แล้วเสร็จตามแผนที่กำหนดทั้งหมด **ด้านปัจจัยนำเข้า** ปีงบประมาณ ๒๕๖๑ มีการฝึกอบรมภายใต้ศูนย์อำนวยการโครงการพัฒนาตามพระราชดำริฯ รวม ๙ หลักสูตร ผลการใช้จ่ายงบประมาณ ๒๘๔,๑๐๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐๐ ของงบประมาณที่ได้รับ **ผลได้ของโครงการ** มีผู้ผ่านการอบรมตลอดหลักสูตรจำนวน ๕๙๖ ราย คิดเป็นร้อยละ ๑๐๑.๐๒ ของเป้าหมาย โดยผู้ผ่านการอบรมนำความรู้ไปปฏิบัติทั้งหมดร้อยละ ๖๙.๒๓ และไม่นำความรู้ที่ได้ไปปฏิบัติร้อยละ ๓๐.๗๗ สาเหตุที่ไม่นำความรู้ไปปฏิบัติเนื่องจาก ไม่มีเวลา ความรู้ไม่พอ อายุมาก ไม่มีวัตถุดิบ ไม่สนใจ และไม่มีแรงงาน เป็นต้น **ผลกระทบระยะสั้นของโครงการ ด้านเศรษฐกิจ** ผู้ผ่านการอบรมเกิดผลต่อการเปลี่ยนแปลงรายจ่ายลดลงหรือรายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ ๕๙.๒๓ และปฏิบัติแต่ยังไม่เปลี่ยนแปลงร้อยละ ๔๐.๗๗ **ด้านสังคม** ส่วนใหญ่มีการรวมกลุ่มร้อยละ ๔๓.๐๘ และไม่ได้การรวมกลุ่มร้อยละ ๕๖.๙๒ เนื่องจากเป็นเพียงการอบรมเท่านั้น และบางส่วนมีกลุ่มอยู่แล้ว ผู้ผ่านการอบรมมีการถ่ายทอดความรู้ที่ได้รับให้แก่บุคคลอื่นร้อยละ ๕๓.๒๘ เช่น เพื่อนบ้าน ญาติ **ด้านสิ่งแวดล้อม** เมื่อนำความรู้ไปปฏิบัติแล้วเห็นว่าสิ่งแวดล้อมในแปลงเกษตรมีการเปลี่ยนแปลงดีขึ้นร้อยละ ๗๕.๐๐ **ด้านความยั่งยืน** ผู้ผ่านการอบรมนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติต่อเนื่องและปัจจุบันยังคงดำเนินการร้อยละ ๔๗.๖๙ นำไปดำเนินการบ้างร้อยละ ๑๓.๘๕ และไม่ดำเนินการแล้วร้อยละ ๓๘.๔๖ โดยคาดว่าในอนาคตจะดำเนินการร้อยละ ๕๙.๒๓

ข้อเสนอแนะ ควรมีการทบทวนแผนปฏิบัติงานประจำปีของหน่วยงานโดยเน้นความสอดคล้องตามที่ระบุไว้ในแผนแม่บทฯ และควรเพิ่มการบูรณาการแผนด้านการฝึกอบรมร่วมกัน เช่น การจัดทำฐานข้อมูลผู้เข้ารับการอบรม การพิจารณาความเหมาะสมของกิจกรรมตามความต้องการของเกษตรกร เป็นต้น ควรพิจารณาหลักสูตรที่มีเนื้อหาก่อให้เกิดการเพิ่มขีดความสามารถและโอกาสด้านการเกษตร และการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ เพื่อให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ตามแผนแม่บทฯ เช่น การเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง การผลิตผักปลอดสารพิษ และการเลี้ยงปลาในบ่อพลาสติก เป็นต้น การจัดทำแผนกิจกรรมการถ่ายทอดความรู้ในครั้งต่อไป ควรคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายที่มีความพร้อมในการนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์สูงเป็นลำดับแรก หน่วยงานที่รับผิดชอบควรติดตามผลผู้ผ่านการอบรมแต่ละหลักสูตรเป็นระยะ เพื่อเสนอแนะแนวทาง และแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการนำความรู้ไปปฏิบัติ

คำนำ

การติดตามผลผู้ผ่านการอบรมจากศูนย์อำนวยการโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ ภายใต้แผนแม่บทฯ ระยะที่ ๓ (ปี๒๕๖๐-๒๕๖๔) โดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๑ ได้ติดตามผลต่อเนื่องตลอดระยะเวลาดำเนินการ ในครั้งนี้เป็นการติดตามผลผู้ผ่านการอบรมประจำ ปีงบประมาณ ๒๕๖๑

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๑ ขอขอบคุณหน่วยงานต่างๆ ที่ให้ความอนุเคราะห์ ในการประสานงาน และขอขอบคุณผู้ผ่านการอบรมที่ให้ความร่วมมือในการตอบข้อมูลอันเป็นประโยชน์ อย่างยิ่งต่อการจัดทำรายงาน คณะผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่ารายงานเล่มนี้จะให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ ต่อหน่วยงานของท่านตามสมควร

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๑

กันยายน ๒๕๖๒

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปผู้บริหาร	ก
คำนำ	ข
สารบัญ	ค
สารบัญตาราง	ง
บทที่ ๑ บทนำ	
๑.๑ ความเป็นมาของโครงการ	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑
๑.๓ เป้าหมายการดำเนินงาน	๒
๑.๔ วิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์และแนวทางการดำเนินงานโครงการ	๒
๑.๕ หลักสูตรที่จัดอบรม ปี ๒๕๖๐	๔
๑.๖ หน่วยงานที่รับผิดชอบ	๕
บทที่ ๒ การติดตามโครงการ	
๒.๑ ความสำคัญของการติดตาม	๗
๒.๒ วัตถุประสงค์การติดตาม	๗
๒.๓ ขอบเขตการติดตาม	๗
๒.๔ การตรวจเอกสาร	๘
๒.๕ วิธีการติดตาม	๙
๒.๖ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการติดตาม	๑๔
บทที่ ๓ ผลการติดตาม	
๓.๑ การบริหารจัดการโครงการ	๑๕
๓.๒ ปัจจัยนำเข้าของโครงการ	๑๘
๓.๓ ผลได้ของโครงการ	๒๒
๓.๔ ผลกระทบระยะสั้น	๒๔
บทที่ ๔ สรุป ปัญหา และข้อเสนอแนะ	
๔.๑ สรุป	๔๗
๔.๒ ข้อค้นพบจากการติดตามโครงการ	๕๐
๔.๓ ข้อเสนอแนะ	๕๐
บรรณานุกรม	๕๑
ภาคผนวก	๕๒

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ ๑ การทราบข่าวการจัดฝึกอบรม	๑๖
ตารางที่ ๒ สาเหตุการตัดสินใจเข้าร่วมอบรม	๑๘
ตารางที่ ๓ แผนและผลการใช้จ่ายงบประมาณด้านการฝึกอบรม	๑๘
ตารางที่ ๔ การแจกเอกสาร ปัจจัยการผลิตและผลผลิตที่เกิดจากการฝึกอบรม	๒๐
ตารางที่ ๕ การติดตามของเจ้าหน้าที่ภายหลังจากการอบรม	๒๑
ตารางที่ ๖ จำนวนผู้เข้าอบรมที่ผ่านการอบรมตลอดหลักสูตร	๒๒
ตารางที่ ๗ การนำความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์	๒๓
ตารางที่ ๘ ผลของการเปลี่ยนแปลงที่รายจ่ายลดลง/รายได้เพิ่มขึ้น	๒๖
ตารางที่ ๙ การรวมกลุ่มเพิ่มขึ้นภายหลังจากการฝึกอบรม	๒๗
ตารางที่ ๑๐ การถ่ายทอดความรู้ที่ได้รับให้แก่บุคคลอื่น	๒๘
ตารางที่ ๑๑ การเปลี่ยนแปลงด้านสิ่งแวดล้อมในแปลงเกษตร	๒๙
ตารางที่ ๑๒ การนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติต่อเนื่อง	๓๑
ตารางที่ ๑๓ การดำเนินการต่อเนื่องในอนาคต	๓๒
ตารางที่ ๑๔ ระดับความพึงพอใจในภาพรวมการฝึกอบรม	๓๔
ตารางที่ ๑๕ ระดับความพึงพอใจด้านเนื้อหาที่จัดอบรม	๓๖
ตารางที่ ๑๖ ระดับความพึงพอใจด้านวิทยากร	๓๗
ตารางที่ ๑๗ ระดับความพึงพอใจด้านการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น	๓๙
ตารางที่ ๑๘ ระดับความพึงพอใจด้านแปลงสาธิต/ศูนย์อำนวยการฯ	๔๐
ตารางที่ ๑๙ ระดับความพึงพอใจด้านเอกสารและปัจจัยการผลิต	๔๒
ตารางที่ ๒๐ ระดับความพึงพอใจด้านสถานที่ในการอบรม	๔๔
ตารางที่ ๒๑ ระดับความพึงพอใจด้านระยะเวลาในการอบรม	๔๕
ตารางที่ ๒๒ เรื่องที่ต้องการอบรมในครั้งต่อไป	๔๖

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาของโครงการ

เนื่องจากการเดินทางไปปฏิบัติงานโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ ที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน ในอดีตไม่สามารถทำได้ในวันเดียว เพราะมีระยะทางไกล และถนนหนทางทุรกันดาร คณะทำงานโครงการพระราชดำริ จังหวัดแม่ฮ่องสอน ในขณะนั้นซึ่งมีหม่อมเจ้าจักรพันธ์เพ็ญศิริ จักรพันธ์ องคมนตรีเป็นประธาน ได้มีความเห็นพ้องต้องกันว่า ควรจะมีสถานีกลางที่ใช้ในการพักเตรียมลำเลียงอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ และกล้าไม้ เพื่อนำไปใช้ปฏิบัติงานในโครงการพัฒนาตามพระราชดำริระหว่างส่วนกลางและจังหวัดแม่ฮ่องสอน ดังนั้น ในวันที่ ๖ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๒๒ คณะทำงานโครงการพระราชดำริจังหวัดแม่ฮ่องสอน จึงได้กราบบังคมทูลขอพระราชทาน พระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ เพื่อดำเนินการจัดซื้อที่ดินจำนวน ๖ ไร่ ๔๗ ตารางวา ต่อมา พลโท สี่มา ปาณิกบุตร แม่ทัพภาคที่ ๓ ในขณะนั้นได้ติดต่อขอซื้อที่ดินเพิ่มเติมอีก ๑๔ ไร่ ๘๑ ตารางวา ทำให้มีพื้นที่โครงการรวม ๒๐ ไร่ ๑ งาน ๒๘ ตารางวา ซึ่งต่อมาได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช พระราชทานชื่อเป็น ศูนย์อำนวยการโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ อำเภอสันป่าตอง โดยมีกรมทหารราบที่ ๒๑ รักษาพระองค์ฯ จัดกำลังพลดูแลและประสานงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดตั้งเป็นศูนย์การเรียนรู้ทางด้านการเกษตรเชิงบูรณาการ โดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ และเปิดโอกาสให้ประชาชนในทุกระดับได้รับรู้ เรียนรู้ เชื่อมโยง กับวิถีชีวิต สามารถนำหลักการ ความรู้ไปปฏิบัติได้จริงอย่างมีความสุขและยั่งยืนในอนาคต

๑.๒ วัตถุประสงค์ของโครงการ

๑.๒.๑ เพื่อเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ ทางด้านการเกษตรเชิงบูรณาการ โดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถและโอกาสทางด้านการผลิตให้เกษตรกรประชาชนทั่วไป มีรายได้และคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

๑.๒.๒ เพื่อเพิ่มความสามารถและโอกาสในการผลิตและประกอบอาชีพให้กับประชาชนกลุ่มเป้าหมาย

๑.๒.๓ เพื่อเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเรียนรู้ด้านการเกษตรตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับประชาชนและนักเรียน นิสิต นักศึกษา โดยเฉพาะในพื้นที่ภาคเหนือตอนบน

๑.๓ เป้าหมายการดำเนินงาน

๑.๓.๑ เกษตรกร ประชาชน นักเรียน และนักศึกษา ที่อาศัยอยู่ในจังหวัดต่างๆ ทางภาคเหนือของประเทศ ได้มีโอกาสเรียนรู้ระบบการเกษตรแบบมีส่วนร่วมในเชิงบูรณาการ โดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ

๑.๓.๒ ศูนย์อำนวยการฯ จะเป็นศูนย์แห่งการเรียนรู้ระบบเกษตรแบบมีส่วนร่วมในเชิงบูรณาการ ซึ่งถ่ายทอดความรู้ทางด้านการเกษตรในทุกๆ ด้าน ทั้งด้านพืชไร่ พืชสวน ไม้ดอกไม้ประดับ ประมง ปศุสัตว์ การปรับปรุงบำรุงดินอย่างครบวงจร โดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ ให้แก่ เกษตรกร ประชาชน นักเรียน และนักศึกษาที่อยู่ในพื้นที่ และขยายผลไปยังพื้นที่ใกล้เคียงในอำเภออื่นๆ ในจังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดอื่นๆ ในภาคเหนือ

๑.๔ วิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์และแนวทางการดำเนินงานโครงการ

๑.๔.๑ วิสัยทัศน์

เป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ด้านการเกษตรแบบบูรณาการครบวงจร ตลอดจนสถานที่ท่องเที่ยวเรียนรู้สำหรับเกษตรกรและบุคคลทั่วไป

๑.๔.๒ ยุทธศาสตร์และแนวทางการดำเนินงาน

เพื่อให้การพัฒนาศูนย์อำนวยการโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ จึงกำหนดยุทธศาสตร์ของแผนแม่บทไว้ ๕ ด้าน ดังนี้

- ๑) ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพ
- ๒) ยุทธศาสตร์ด้านการฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ
- ๓) ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาสังคมและชุมชน
- ๔) ยุทธศาสตร์ด้านการวิจัยและพัฒนา
- ๕) ยุทธศาสตร์ด้านการบริหารจัดการ

๑) ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพ โดยส่งเสริมและพัฒนาอาชีพแก่เกษตรกรตามความเหมาะสมของพื้นที่ สอดคล้องกับความต้องการของตลาดหรือวิถีชีวิตของเกษตรกร และพัฒนาเกษตรกรกลุ่มอาชีพต่างๆ ในพื้นที่เป้าหมายเพื่อให้เกษตรกรเป็นผู้นำชุมชนในด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การจัดการผลผลิต การลดต้นทุนการผลิต และปรับปรุงคุณภาพการผลิต โดยเน้นความปลอดภัยของผู้บริโภคและสิ่งแวดล้อม

กลยุทธ์การดำเนินงาน ประกอบด้วย

- ๑) สนับสนุนปัจจัยการผลิตด้านพันธุ์พืช ประมง ปศุสัตว์ และปุ๋ยอินทรีย์
- ๒) ส่งเสริมและพัฒนากลุ่มอาชีพต่างๆ
- ๓) ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการเกษตร ปศุสัตว์ ประมง และด้านอื่นๆ

๔) แสดงและจำหน่ายสินค้าจากเกษตรกรขยายผล หรือเครือข่ายที่ได้รับองค์ความรู้จากศูนย์
อำนวยการโครงการพัฒนาตามพระราชดำริฯ

๒) ยุทธศาสตร์ด้านการฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ โดยพัฒนาและส่งเสริมการเกษตร
แบบยั่งยืน ฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของดินของเกษตรกร ซึ่งผสมผสานเทคโนโลยีและภูมิปัญญาท้องถิ่น
ที่เหมาะสม และส่งเสริมการทำเกษตรให้เป็นเกษตรปลอดภัยกับผู้ผลิตและผู้บริโภคเพื่อให้เกิดความยั่งยืน

กลยุทธ์ดำเนินงาน ประกอบด้วย

๑) ส่งเสริมการใช้อยูอินทรีย์ในการผลิตพืชและการปรับปรุงบำรุงดิน

๒) เป็นแบบอย่างในการผลิตพืชและสัตว์ที่ปลอดภัย

๓) อนุรักษ์สร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

๓) ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาสังคมและชุมชน โดยส่งเสริมการรวมกลุ่มอาชีพ การทำบัญชี
ครัวเรือนและการทำบัญชีต้นทุนอาชีพเพื่อลดรายจ่ายเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกร และสร้างเครือข่ายระหว่าง
กลุ่มเกษตรกร กลุ่มสหกรณ์ กลุ่มวิสาหกิจชุมชน กลุ่มแปรรูปและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สนับสนุน
การศึกษาด้านการเกษตรที่เหมาะสมให้นักเรียน นักศึกษา โดยใช้ศูนย์อำนวยการโครงการพัฒนาตาม
พระราชดำริฯ เป็นแหล่งพื้นฐานของการเรียนรู้ ตลอดจนสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ธรรมชาติและ
วัฒนธรรม โดยมีศูนย์อำนวยการโครงการพัฒนาตามพระราชดำริฯ เป็นศูนย์กลางดำเนินงาน

กลยุทธ์ดำเนินงาน ประกอบด้วย

๑) ให้การศึกษาอบรมการรวมกลุ่มตามหลักวิธีการอุดมการณ์สหกรณ์ เสริมสร้างภูมิปัญญา
ทางบัญชีแก่เกษตรกรและประชาชนทั่วไป

๒) ส่งเสริมการแปรรูปและการถนอมอาหาร

๓) ปลูกฝังปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้กับเกษตรกร สถาบันการศึกษา และประชาชนทั่วไป

๔) เป็นแหล่งเรียนรู้การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ธรรมชาติและวัฒนธรรม

๔) ยุทธศาสตร์ด้านการวิจัยและพัฒนา โดยศึกษา สาธิต ทดสอบ รูปแบบการปลูกพืช เลี้ยงสัตว์
การประมง และการปรับปรุงบำรุงดิน อย่างถูกต้องและเหมาะสม และให้มีการฝึกอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยี
ตลอดจนองค์ความรู้เกี่ยวกับการทำการเกษตรโดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

กลยุทธ์ดำเนินงาน ประกอบด้วย

๑) จัดทำฐานเรียนรู้และสาธิตทั้ง ๘ ฐาน เพื่อเป็นแหล่งศึกษา สาธิต และทดสอบ ดังนี้

- ฐานเรียนรู้ที่ ๑ สาธิตการปลูกพืชผสมผสานโดยมีไม้ผลเป็นหลัก

- ฐานเรียนรู้ที่ ๒ สาธิตการเลี้ยงสัตว์

- ฐานเรียนรู้ที่ ๓ สาธิตการเลี้ยงสัตว์น้ำ

- ฐานเรียนรู้ที่ ๔ สาธิตการใช้อยูอินทรีย์ การปรับปรุงบำรุงดินและลดปุ๋ยเคมีในพืช

- ฐานเรียนรู้ที่ ๕ สาธิตการปลูกพืชผักปลอดภัย

- ฐานเรียนรู้ที่ ๖ สาธิตการเพาะเห็ด

- ฐานเรียนรู้ที่ ๗ สาธิตการปลูกหม่อนผลสด

- ฐานเรียนรู้ที่ ๘ สาธิตบ้านเกษตรกรตัวอย่าง

๕) ยุทธศาสตร์ด้านการบริหารจัดการ โดยพัฒนาบุคลากรเพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและปรับปรุงภูมิทัศน์ ให้มีจัดทำฐานข้อมูลเพื่อเป็นแหล่งข้อมูลการผลิต ข้อมูลประชากรรวมถึงระบบสารสนเทศทางภูมิศาสตร์ ตลอดจนประชาสัมพันธ์เผยแพร่กิจกรรมภายในศูนย์อำนวยการโครงการพัฒนาตามพระราชดำริฯ ที่ได้จากการศึกษาทดลอง และมีการติดตามความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานและประเมินผลผู้ผ่านการฝึกอบรมจากศูนย์อำนวยการโครงการพัฒนาตามพระราชดำริฯ เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการดำเนินงาน

กลยุทธ์ดำเนินงาน ประกอบด้วย

- ๑) จัดฝึกอบรมและศึกษาดูงานให้แก่บุคลากรและเจ้าหน้าที่เพื่อเพิ่มประสบการณ์
- ๒) ปรับปรุงระบบการกระจายน้ำและภูมิทัศน์
- ๓) จัดทำฐานข้อมูลและระบบสารสนเทศ
- ๔) จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ทุกรูปแบบ
- ๕) ติดตามและประเมินผล

๑.๕ หลักสูตรที่จัดฝึกอบรมปี ๒๕๖๑

การติดตามโครงการครั้งนี้ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๑ จะติดตามผลที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมการฝึกอบรมช่วงปี ๒๕๖๑ เพราะกิจกรรมอื่น ๆ มีการกำกับ ดูแลอย่างต่อเนื่องแล้ว โดยหลักสูตรการฝึกอบรมในปีงบประมาณ ๒๕๖๑ มีจำนวน ๙ หลักสูตร ดังนี้

หลักสูตรที่ ๑ การเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง โดยสำนักงานเกษตรอำเภอสันป่าตอง ดำเนินการฝึกอบรม

หลักสูตรที่ ๒ การถนอมและการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร โดยสำนักงานเกษตรอำเภอสันป่าตอง ดำเนินการฝึกอบรม

หลักสูตรที่ ๓ การผลิตผักปลอดสารพิษ โดยสำนักงานเกษตรอำเภอสันป่าตอง ดำเนินการฝึกอบรม

หลักสูตรที่ ๔ การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวกำลังนา โดยสำนักงานเกษตรอำเภอสันป่าตอง ดำเนินการฝึกอบรม

หลักสูตรที่ ๕ การผลิตพืชผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง โดยสำนักงานวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๑ ดำเนินการฝึกอบรม

หลักสูตรที่ ๖ การจัดทำบัญชีต้นทุนอาชีพ และบัญชีรับจ่ายในครัวเรือน โดยสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์จังหวัดเชียงใหม่ ดำเนินการฝึกอบรม

หลักสูตรที่ ๗ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ลักษณะกิจกรรมเป็นการฝึกอบรมและส่งเสริมให้เกษตรกรรู้จักวิธีการเพาะพันธุ์ปลา และเลี้ยงปลาให้ถูกหลักวิชาการ รวมทั้งสนับสนุนพันธุ์ปลา อาหาร และแผ่นพลาสติกกรองบ่อ โดยสำนักงานประมงจังหวัดเชียงใหม่ ดำเนินการฝึกอบรม

หลักสูตรที่ ๘ การรวมกลุ่มตามหลักการและวิธีการสหกรณ์ โดยสำนักงานสหกรณ์จังหวัดเชียงใหม่ดำเนินการฝึกอบรม

หลักสูตรที่ ๙ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ โดยศูนย์ส่งเสริมการศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอสันป่าตอง ดำเนินการฝึกอบรม

๑.๖ หน่วยงานที่รับผิดชอบ

ในปี ๒๕๕๐ กรมทหารราบที่ ๒๑ รักษาพระองค์ฯ มีการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาพื้นที่ให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีหน่วยงานที่เข้ามาร่วมวางแผน ดำเนินการ ได้แก่ ๕ กระทรวง ดังนี้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงกลาโหม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

๑) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ประกอบด้วย ๑๒ หน่วยงานดังนี้

- กรมพัฒนาที่ดิน ได้แก่ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๖
- กรมวิชาการเกษตร ได้แก่ สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๑
- กรมประมง ได้แก่ สำนักงานประมงเชียงใหม่ และศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืด
- กรมปศุสัตว์ ได้แก่ สำนักงานปศุสัตว์เชียงใหม่ ศูนย์วิจัยและบำรุงพันธุ์สัตว์เชียงใหม่ และสำนักงานปศุสัตว์อำเภอสันป่าตอง
- กรมชลประทาน ได้แก่ สำนักชลประทานที่ ๑
- กรมส่งเสริมการเกษตร ได้แก่ สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๖ สำนักงานเกษตรจังหวัดเชียงใหม่ และสำนักงานเกษตรอำเภอสันป่าตอง
- กรมการข้าว ได้แก่ ศูนย์วิจัยข้าวเชียงใหม่
- กรมส่งเสริมสหกรณ์ ได้แก่ สำนักงานสหกรณ์จังหวัดเชียงใหม่
- กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ได้แก่ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์เชียงใหม่
- กรมหม่อนไหม ได้แก่ ศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติฯ เชียงใหม่
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ได้แก่ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๑
- สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้แก่ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดเชียงใหม่

๒) กระทรวงกลาโหม ประกอบด้วย ๒ หน่วยงาน ดังนี้

- กรมทหารราบที่ ๒๑ รักษาพระองค์ฯ ได้แก่ ศูนย์โครงการพัฒนาตามพระราชดำริจังหวัดแม่ฮ่องสอน
- สำนักงานพัฒนาภาค ๓ ได้แก่ หน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ ๓๒

๓) กระทรวงมหาดไทย ประกอบด้วย ๔ หน่วยงานดังนี้

- กรมการพัฒนาชุมชน ได้แก่ สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดเชียงใหม่
- สำนักงานจังหวัดเชียงใหม่

- อำเภอสันป่าตอง
- องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

๔) กระทรวงศึกษาธิการ ประกอบด้วย ๒ หน่วยงาน ดังนี้

- ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน อำเภอ สันป่าตอง
- วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเชียงใหม่

๕) กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ประกอบด้วย ๑ หน่วยงาน ดังนี้

- สถาบันวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย

เมื่อพิจารณาลักษณะของงานภายในศูนย์อำนวยการฯ ทั้งหมดแล้ว สามารถแบ่งกลุ่มทำงาน ออกเป็น ๔ กลุ่มภารกิจ ดังนี้

กลุ่มอำนวยการ เป็นกลุ่มภารกิจที่เกี่ยวข้องกับงานพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และการจัดระบบการบริหารจัดการโครงการภายในศูนย์อำนวยการฯ

กลุ่มวิชาการ เป็นกลุ่มภารกิจที่เกี่ยวข้องกับงานจัดเตรียมข้อมูลทางวิชาการด้านต่าง ๆ และงานวิจัยและทดสอบ สานิตการจัดการสวนไม้ผล

กลุ่มส่งเสริมและเผยแพร่ เป็นกลุ่มภารกิจที่เกี่ยวข้องกับงานสานิต งานฝึกอบรม และการขยายผลและนำร่อง

กลุ่มติดตามและประเมินผล เป็นกลุ่มภารกิจที่เกี่ยวข้องกับงานจัดระบบการประสานงาน การติดตามงานในพื้นที่ของเจ้าหน้าที่ การประสานการติดตามงานของผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงเกษตรฯ การติดตามความก้าวหน้าของแต่ละโครงการ การติดตามทัศนคติความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อการอบรม การจัดทำรายงานสรุปผลและข้อเสนอแนะ

บทที่ ๒ การติดตามโครงการ

๒.๑ ความสำคัญของการติดตาม

ศูนย์อำนวยการโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ จัดตั้งเพื่อเป็นศูนย์การเรียนรู้ทางด้านการเกษตรเชิงบูรณาการ โดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ เปิดโอกาสให้ประชาชนในทุกระดับได้รับรู้ เรียนรู้ เชื่อมโยง กับวิถีชีวิต สามารถนำหลักการ ความรู้ไปปฏิบัติได้จริง

ในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ คณะทำงานศูนย์อำนวยการโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ อำเภอสันป่าตอง ได้จัดทำแผนแม่บทของศูนย์อำนวยการโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ อำเภอสันป่าตอง ระยะที่ ๔ (๒๕๖๐-๒๕๖๔) มีการกำหนดแผนปฏิบัติการที่มีการบูรณาการร่วมกัน โดยมีหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาพื้นที่เข้าร่วม

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๑ ได้รับมอบหมายภารกิจให้ทำหน้าที่ในการติดตามผลการดำเนินงานด้านการฝึกอบรมต่อเนื่องทุกปี โดยในครั้งนี้เป็นการติดตามผลการฝึกอบรมปี ๒๕๖๑ เพื่อจะได้ทราบถึงผลการดำเนินงานว่าผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมจากศูนย์อำนวยการฯ มีการนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติ เกิดผลได้และผลกระทบอย่างไร ตลอดจนปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาแนวทางการดำเนินงานด้านกิจกรรมการฝึกอบรมในระยะต่อไป

๒.๒ วัตถุประสงค์ของการติดตาม

๒.๒.๑ เพื่อติดตามผลได้จากการดำเนินงานด้านการฝึกอบรม ว่าผู้ผ่านการอบรมมีการนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติ และติดตามผลกระทบระยะสั้นที่เกิดจากการเข้าอบรม

๒.๒.๒ เพื่อวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค และเสนอข้อคิดเห็นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการดำเนินงานกิจกรรมการฝึกอบรม

๒.๓ ขอบเขตของการติดตาม

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๑ ติดตามผลที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมการฝึกอบรมของศูนย์อำนวยการโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ ปี ๒๕๖๑ กลุ่มเป้าหมายประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานต่างๆที่ดำเนินการจัดฝึกอบรม และผู้ผ่านการอบรม ภายใต้ศูนย์อำนวยการโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ อำเภอสันป่าตอง ปีงบประมาณ ๒๕๖๑

๒.๔ การตรวจเอกสาร

๒.๔.๑ การตรวจเอกสาร

สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (๒๕๕๑) โครงการประเมินผลการดำเนินงานขยายผลศูนย์การศึกษาการพัฒนาภูพาน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ พบว่า การจัดทำหลักสูตรขยายผลส่วนใหญ่เป็นหลักสูตรที่จัดทำขึ้นตามกิจกรรมปกติของหน่วยงาน โดยมีความสอดคล้องกับแนวพระราชดำริ ทั้งความรู้ในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ มีการศึกษาถึงระดับความพึงพอใจในการขยายผลผ่านหลักสูตรการฝึกอบรมของศูนย์ เกษตรกรมีความพึงพอใจที่การฝึกอบรมช่วยเพิ่มเติมความรู้เดิม การเข้าถึงข่าวสารส่วนใหญ่ได้รับรู้จากผู้นำชุมชนและเจ้าหน้าที่ศูนย์การคัดเลือกผู้เข้ารับการฝึกอบรมส่วนใหญ่เกษตรกรเป็นผู้สมัครด้วยตนเองตามความสนใจ การคัดเลือกผู้เข้ารับการฝึกอบรมตามความสนใจของเกษตรกร การนำความรู้ไปปรับใช้หลังจากได้รับการขยายผลเกษตรกรสามารถนำความรู้ไปใช้ได้หลังจากได้รับการอบรมและนำความรู้ไปเผยแพร่แก่เพื่อนบ้าน ญาติพี่น้องและสมาชิกในกลุ่ม การติดตามหลังการฝึกอบรมของเจ้าหน้าที่โดยมีการติดตามดูแล ๑-๒ ครั้งต่อเดือน การแสดงความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการขยายผลถึงวิธีการฝึกอบรมเห็นว่าควรให้ผู้เข้ารับการอบรมได้ลงมือปฏิบัติ มีการดูงานนอกสถานที่ ทั้งนี้ ปัญหาที่การขยายผลยังไม่สามารถดำเนินการตามแผนปฏิบัติที่กำหนดไว้เกิดจากห้วงเวลาสำหรับการจัดฝึกอบรมไม่สอดคล้องกับสภาพของพื้นที่ ซึ่งส่วนใหญ่เห็นว่าควรจัดอบรมในช่วงฤดูแล้ง(มกราคม-เมษายน) โดยประโยชน์จากความรู้ที่ได้รับจากการขยายผล คือ สามารถเพิ่มรายได้ และสภาพความเป็นอยู่โดยรวมของชุมชนดีขึ้นพอสมควร ส่วนปัญหาอุปสรรคในการขยายผล เกษตรกรยังขาดความพร้อมในเรื่องของเวลา ปัญหาด้านเงินทุน และแรงงานขาดแรงจูงใจในการเข้ารับการฝึกอบรม และขาดความยั่งยืนในการดำเนินงาน ไม่มีตลาดรองรับผลผลิต กลุ่มผู้เข้ารับการอบรมเป็นบุคคลเดิมๆ

มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี (๒๕๕๒) ประเมินผลงานขยายผลศูนย์การศึกษาการพัฒนาของศูนย์ศึกษาพัฒนาห้วยทราย อันเนื่องมาจากพระราชดำริ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เคยเข้ารับการฝึกอบรมไม่ได้้นำความรู้หรือประสบการณ์ที่ได้รับจากการฝึกอบรมนั้นไปใช้เนื่องจากสภาพพื้นที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการทำการเกษตรทฤษฎีใหม่ ปัญหาการขาดแคลนน้ำ พื้นที่อยู่ห่างไกลจากแหล่งน้ำ และบางส่วนไม่มีที่ดินเป็นของตนเอง จึงควรมีการศึกษาถึงศักยภาพความพร้อมของประชาชนในพื้นที่ว่ามีความต้องการอบรมในเรื่องใด และควรมีการส่งเสริมอาชีพอื่นที่สอดคล้องและเหมาะสมกับสภาพความเป็นอยู่จริงให้กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีพื้นที่เป็นของตนเองหรือมีพื้นที่ไม่เพียงพอ ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่นำความรู้ไปใช้มีความถี่เข้าไปในศูนย์ฯ จำนวน ๑-๒ ครั้งต่อปี โดยได้รับข่าวสารจากเจ้าหน้าที่ของศูนย์ มีการเข้ามาเยี่ยม ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการประกอบอาชีพเกษตร การทำปุ๋ยชีวภาพ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เข้าร่วมเป็นสมาชิกในโครงการต่างๆ ซึ่งส่วนใหญ่เคยได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการทำปุ๋ยหมัก การพัฒนาอาชีพจากการเกษตรผสมผสาน การพัฒนาอาชีพจากการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ การปลูกพืชผักสวนครัว และพืชไร่ การเลี้ยงปลาและการขยายพันธุ์ปลา การปลูกและขยายพันธุ์ไม้ผล การปลูกผักปลอดสารพิษ

การอนุรักษ์ดินและน้ำ ซึ่งครัวเรือนมีการทำเกษตรผสมผสานและการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ ทำให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบ การดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง มีการนำแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตและนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ สร้างรายได้ ด้านการสนับสนุนงบประมาณดำเนินงานยังมีความล่าช้า ส่งผลกระทบต่อการทำงานและไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนด ควรมีการจัดตั้งงบประมาณสำรองระหว่างปีเพื่อเตรียมสำหรับกรณีเกิดความจำเป็นเร่งด่วน

สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

(๒๕๕๓) โครงการประเมินผลการดำเนินงานขยายผลศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ พบว่า มีวิธีการดำเนินงานขยายผลแก่ประชาชนในหมู่บ้านรอบศูนย์ มีการจัดทำแปลงสาธิต การอบรมให้ความรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ การติดตามให้ความรู้จากเจ้าหน้าที่ศูนย์ฯ และจัดทำเอกสารเผยแพร่ เป็นการพัฒนาองค์ความรู้และแนวปฏิบัติในการประกอบอาชีพแก่เกษตรกร เกษตรกรสามารถพึ่งพาตนเองได้และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น รวมทั้งส่งผลต่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งของกลุ่มอาชีพในชุมชน มีการน้อมนำแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการใช้ความพอประมาณ ดำเนินชีวิตที่เรียบง่าย ประหยัด ไม่ฟุ้งเฟ้อ การทำการเกษตรแบบผสมผสาน การลดรายจ่ายในครัวเรือน ผลิตน้ำหมักชีวภาพใช้เอง แทนการซื้อปุ๋ยเคมี ความมีเหตุผล เลือกลงจ่ายในสิ่งที่จำเป็น การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวยอมรับการเปลี่ยนแปลง ราคาผลผลิต มีจิตใจเข้มแข็ง อดทนไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค มีแนวทางการบริหารจัดการที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานขยายผลที่ควรส่งเสริมและพัฒนา ได้แก่ การติดตามรายบุคคลให้คำแนะนำในพื้นที่ การตรวจสอบและหาวิธีแก้ไขร่วมกัน การดูตัวอย่างที่ปฏิบัติได้ผล และการจัดตั้งกลุ่ม สร้างเครือข่าย เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างชุมชน

สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

(๒๕๕๓) ประเมินผลงานขยายผลศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ของศูนย์ศึกษาพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ พบว่า ผู้ที่ได้รับการถ่ายทอดจากการฝึกอบรมมีการปฏิบัติตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงพอสมควรและแตกต่างกันในแต่ละบุคคล ด้านงบประมาณในการดำเนินงานมีจำกัด การประสานงานระหว่างหน่วยงานที่มีส่วนรับผิดชอบขาดการบูรณาการ เกษตรกรส่วนหนึ่งให้ความเห็นว่า งานขยายผลศูนย์มุ่งเน้นไปที่จำนวนเกษตรกรรายใหม่เกินไป ทำให้ไม่มีเวลามากนักที่จะติดตามงานของเกษตรกรรายเดิม ทำให้ไม่ทราบปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น และควรทำการสำรวจความต้องการของเกษตรกร เพื่อกำหนดหลักสูตรที่เหมาะสมและตรงกับความต้องการ ควรเน้นเฉพาะรายที่สนใจจริง เพื่อการใช้ประโยชน์ในครัวเรือน ควรให้มีการกำหนดแผนงานการอบรมและการขยายผลที่สอดคล้อง เหมาะสมกับช่วงฤดูการผลิตของกิจกรรมแต่ละประเภท

๒.๕ วิธีการติดตาม

๒.๕.๑ ประเภทการติดตาม

การติดตามครั้งนี้ เป็นการติดตามผลในระหว่างการทำงานตามโครงการ (On-going Evaluation) จึงมีขอบเขตเฉพาะผลได้เบื้องต้นกับผลกระทบระยะสั้นหลังจากการดำเนินโครงการ ทั้งนี้ ผลการประเมินผลอาจนำไปสู่การปรับเปลี่ยนแผนของโครงการ เช่น เพิ่มหรือลดกิจกรรม ปรับวัตถุประสงค์ เพิ่มหรือลดขนาดของเป้าหมาย เป็นต้น

๒.๕.๒ รูปแบบการติดตาม

รูปแบบการติดตามประกอบด้วยการบริหาร (Management) ปัจจัยนำเข้า (Input) ผลได้ (Output) และผลกระทบระยะสั้น (Effects) หรือ MIOE

๑. การบริหารจัดการโครงการ (M : Management) คือ การจัดการโครงสร้างการบริหารโครงการ การดำเนินงานตามแผนการติดตามกำกับงาน การประสานงานระหว่างหน่วยงานและภายในหน่วยงาน การประสานงานกับกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งเป็นกระบวนการที่ทำในช่วงเริ่มดำเนินโครงการใหม่ๆ และระหว่างการทำงานโครงการ การพิจารณาเพื่อที่จะสะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิภาพในการดำเนินงานของแต่ละหน่วยงานในโครงการ

๒. ปัจจัยนำเข้าของโครงการ (I : Input) คือ ปัจจัยหรือทรัพยากรที่ใช้ในการจัดทำโครงการ ได้แก่ งบประมาณที่ใช้ในกิจกรรมฝึกอบรม หลักสูตร/กิจกรรมการฝึกอบรม โดยพิจารณาถึงความสอดคล้องในการนำปัจจัยต่างๆ มาใช้ในโครงการ

๓. ผลได้ของโครงการ (O : Output) คือ ผลที่ได้รับจากการใส่ปัจจัยเข้าไปในกิจกรรมต่างๆ ของโครงการ ได้แก่ ผลจำนวนผู้เข้ารับการอบรมที่ผ่านการอบรมตลอดหลักสูตร

๔. ผลกระทบระยะสั้น (E : Effect) คือ ผลที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องจากผลได้ เป็นผลตามวัตถุประสงค์ของโครงการ และมีศักยภาพหรือแนวโน้มที่จะเกิดผลกระทบในระยะยาวต่อไปหรือไม่และอย่างไร อันได้แก่ ผลกระทบจากผู้ผ่านการอบรมหลักสูตรต่างๆ ที่มีการดำเนินกิจกรรมต่อด้านการเกษตรของครัวเรือน ได้แก่

- ด้านเศรษฐกิจ จำนวนผู้ผ่านการอบรมที่มีรายจ่ายลดลง หรือที่มีรายได้เพิ่มขึ้น
- ด้านสังคม ผลการรวมกลุ่มจากการเข้ารับการฝึกอบรม และการขยายผลแก่บุคคลอื่น
- ด้านสิ่งแวดล้อม ผลต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในแปลงเกษตรหลังจากการนำ

ความรู้ไปปฏิบัติ

- ด้านความยั่งยืน การยังคงนำความรู้ที่รับไปปฏิบัติต่อเนื่อง
- ด้านความพึงพอใจของผู้ผ่านการอบรมต่อการจัดฝึกอบรมของศูนย์อำนาจการฯ

๒.๕.๓ ประเด็นการติดตามและตัวชี้วัด

กำหนดประเด็นที่ต้องการติดตามและตัวชี้วัดความสำเร็จของการฝึกอบรมภายใต้โครงการ ศูนย์อำนวยการโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ ปี ๒๕๖๑ ดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๑ ประเด็นการติดตามและตัวชี้วัด

ประเด็นการติดตาม	ตัวชี้วัด	ผู้ให้ข้อมูล
๑. การบริหารจัดการ		
โครงการ		
๑.๑ การจัดองค์กร บริหารโครงการ	- จำนวนครั้งการจัดการประชุมกำกับติดตามผลการ ดำเนินงาน	เจ้าหน้าที่หน่วยงาน ที่จัดฝึกอบรม
๑.๒ การดำเนินงาน ขององค์กรบริหาร โครงการ	- ร้อยละของการดำเนินงานกิจกรรมการอบรมที่แล้ว เสร็จตามแผนที่กำหนด	
๒. ปัจจัยนำเข้าของ		
โครงการ		
๒.๑ งบประมาณ โครงการ	- ร้อยละของงบประมาณที่ใช้ในกิจกรรมฝึกอบรม	เจ้าหน้าที่หน่วยงาน ที่จัดอบรม
๓. ผลได้ของโครงการ		
๓.๑ ผลการ ฝึกอบรมถ่ายทอด ความรู้	- ร้อยละของผู้ผ่านการอบรมที่นำความรู้ไปปฏิบัติ	ผู้ผ่านการอบรม
๔. ผลลัพธ์ของโครงการ		
๔.๑ ด้านเศรษฐกิจ	- ร้อยละของผู้ผ่านการอบรมที่มีรายจ่ายลดลงหรือ มีรายได้เพิ่มขึ้น	ผู้ผ่านการอบรม
๔.๒ ด้านสังคม	- ร้อยละของผู้ผ่านการอบรมที่รวมกลุ่มภายหลังการ ฝึกอบรม - ร้อยละของผู้ผ่านการอบรมนำความรู้ที่ได้รับไป ถ่ายทอดต่อ	
๔.๓ ด้านสิ่งแวดล้อม	- ร้อยละของผู้ผ่านการอบรมที่นำความรู้ไปปฏิบัติแล้ว เห็นว่าสิ่งแวดล้อมในแปลงเกษตรดีขึ้น	
๔.๔ ด้านความยั่งยืน	- ร้อยละของผู้ผ่านการอบรมที่ยังมีการนำความรู้ไป ปฏิบัติต่อเนื่อง - ร้อยละของผู้ผ่านการอบรมที่จะดำเนินการนำความรู้ ไปปฏิบัติในอนาคต	
๔.๕ ด้านความพึง พอใจ	- ระดับความพึงพอใจของผู้ผ่านการอบรมต่อการเข้ารับ ฝึกอบรม	

๒.๕.๔ การรวบรวมข้อมูล

๑. วิธีการรวบรวมข้อมูล ใช้แบบแผนการประเมินแบบเก็บข้อมูลหลังการเข้าอบรม (สำรวจเดือนกรกฎาคม-สิงหาคม ๒๕๖๒) โดยเว้นระยะให้เกิดผลการนำความรู้ไปปฏิบัติ ในการศึกษาครั้งนี้ ได้จัดทำแบบสัมภาษณ์ (Questionnaire) เพื่อเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง เป้าหมายที่จะดำเนินการติดตามผล ลักษณะของแบบสอบถามมีทั้งข้อคำถามแบบเติมคำ เลือกตอบ และการสอบถามความคิดเห็น ซึ่งเปิดโอกาสให้ผู้ตอบได้ตอบคำถามอย่างอิสระ

๒. แหล่งข้อมูล

๒.๑) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Date) เป็นข้อมูลที่ได้จากการติดตามในพื้นที่โดยวิธีการสัมภาษณ์โดยใช้แบบสอบถาม ดังนี้

ฉบับที่ ๑ สำหรับเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่จัดอบรม เป็นแบบสัมภาษณ์ข้อมูลผลการดำเนินงาน ปัญหา และอุปสรรคในการดำเนินงาน ปี ๒๕๖๑

ฉบับที่ ๒ สำหรับผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมปี ๒๕๖๑ เป็นแบบสอบถามข้อมูลความพึงพอใจของผู้ผ่านการอบรมและผลการนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติ รวมทั้งหมด ๙ หลักสูตร คือ หลักสูตรการเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง การถนอมและการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร การผลิตผักปลอดสารพิษ การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวกล้าंना การผลิตพืชผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง การจัดทำบัญชีต้นทุนอาชีพและบัญชีรับจ่ายในครัวเรือน การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ การรวมกลุ่มตามหลักการและวิธีการสหกรณ์ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่

๒.๒) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้จากการทบทวน รวบรวมข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการโครงการ ได้แก่ รายงานประจำปี เอกสารประกอบการประชุม สรุปผลการประชุม และรายงานผลการดำเนินงานของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๓. การสุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) แบบไม่ใส่คืน (With Replacement) และเลือกตัวอย่างโดยใช้การจับฉลากจากบัญชีรายชื่อผู้ผ่านการอบรม

ขนาดตัวอย่าง แบบที่ ๑ เจ้าหน้าที่หน่วยงานที่จัดอบรม จำนวน ๖ หน่วยงาน

แบบที่ ๒ เกษตรกรผู้ผ่านการอบรม คัดเลือกเกษตรกรตัวอย่าง กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้เกณฑ์ (กัญญ์สิริ จันท์เจริญ, ๒๕๕๒ : ๙๑) ดังนี้

- จำนวนประชากรทั้งหมดเป็นหลักร้อย ใช้กลุ่มตัวอย่าง ๑๕ – ๓๐ %
- จำนวนประชากรทั้งหมดเป็นหลักพัน ใช้กลุ่มตัวอย่าง ๑๐ – ๑๕ %
- จำนวนประชากรทั้งหมดเป็นหลักหมื่น ใช้กลุ่มตัวอย่าง ๕- ๑๐ %

จากข้อมูลหน่วยงานฝึกอบรมพบว่า ผู้ผ่านการอบรม ปี ๒๕๖๑ มีจำนวนทั้งหมด ๖๓๐ ราย ในครั้งนี้จึงกำหนดขนาดตัวอย่าง ๑๓๐ ราย คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๖๓ ของผู้เข้ารับการฝึกอบรม

๒.๕.๕ วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น ๓ ส่วน คือ

๑. การวิเคราะห์เชิงคุณภาพ (Qualitative Analysis) เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมจากการสัมภาษณ์ การพิจารณาเอกสารรายงาน การอธิบายข้อมูลเกี่ยวกับเนื้อหาสาระของโครงการ การนำความรู้ไปปฏิบัติ การเพิ่มขีดความสามารถและโอกาสด้านการผลิต การทำให้รายจ่ายลดลง หรือมีรายได้เพิ่มขึ้น มีการรวมกลุ่มในชุมชน และการนำความรู้ไปปฏิบัติแล้วเห็นว่าสิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลง ความยั่งยืนของกิจกรรมที่ปฏิบัติ และความพึงพอใจต่อการอบรม รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคด้านต่าง ๆ

๒. การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Analysis) เป็นการวิเคราะห์ในเชิงตัวเลข และนำเสนอรายงานเป็นคำอธิบายประกอบตารางค่าทางสถิติโดยใช้สถิติพรรณนา เช่น ค่าเฉลี่ย และร้อยละ เป็นต้น

๓. การวิเคราะห์ทัศนคติและความพึงพอใจ

ได้ใช้มาตรวัดแบบ ลิเคิร์ตสเกล (Likert Scale) เป็นเครื่องมือในการวัดข้อมูลเชิงคุณภาพเพื่อใช้วัดทัศนคติ ความเข้าใจ ความคิดเห็น และความพึงพอใจ ซึ่งวิธีการได้มาของมาตรวัดแบบลิเคิร์ตสเกลเป็นการสอบถามความคิดเห็นได้หลายระดับ เช่น ๓ ระดับ หรือ ๕ ระดับ ฯลฯ ตัวอย่างเช่น แบ่งคะแนนออกเป็น ๕ ระดับ โดยกำหนดให้ ๕ เท่ากับมากที่สุด ๔ เท่ากับมาก ๓ เท่ากับปานกลาง ๒ เท่ากับน้อย และ ๑ เท่ากับน้อยที่สุด

การกำหนดเกณฑ์คะแนนเป็นช่วงๆ มีวิธีคำนวณ ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ช่วงคะแนนเฉลี่ย} &= \frac{\text{คะแนนมากที่สุด} - \text{คะแนนน้อยที่สุด}}{\text{จำนวนระดับ}} \\ \text{ช่วงคะแนนเฉลี่ย} &= \frac{5 - 1}{5} \\ \text{ช่วงคะแนนเฉลี่ย} &= 0.8 \end{aligned}$$

โดยที่ เกณฑ์การแปลความหมายเพื่อจัดระดับคะแนนเฉลี่ยในช่วงดังต่อไปนี้

คะแนน	ความหมาย
๔.๒๑ - ๕.๐๐	ระดับมากที่สุด
๓.๔๑ - ๔.๒๐	ระดับมาก
๒.๖๑ - ๓.๔๐	ระดับปานกลาง
๑.๘๑ - ๒.๖๐	ระดับน้อย
๑.๐๐ - ๑.๘๐	ระดับน้อยที่สุด

๒.๕.๖ คำนิยาม

การนำความรู้ไปปฏิบัติ หมายถึง การนำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมไปปฏิบัติ ทั้งที่นำไปปฏิบัติเอง และรวมกลุ่มปฏิบัติ

๒.๖ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการติดตาม

ผู้บริหารและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำข้อมูลไปใช้ประกอบการพิจารณาแนวทาง
ในด้านการฝึกอบรมภายใต้ศูนย์อำนาจการฯ ในระยะต่อไป เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์
ของศูนย์อำนาจการฯ ที่กำหนดไว้

บทที่ ๓
ผลการติดตาม

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๑ ได้ดำเนินการติดตามผู้ที่ผ่านการอบรมจากศูนย์อำนวยการโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ ปี ๒๕๖๑ เกี่ยวกับการบริหารจัดการโครงการ ปัจจัยนำเข้าของโครงการ ผลได้ ผลกระทบระยะสั้น ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ในการดำเนินกิจกรรมฝึกอบรม เพื่อเป็นข้อเสนอแนะประกอบการพิจารณาการดำเนินกิจกรรมด้านการฝึกอบรมต่อไป รายละเอียดดังนี้

๓.๑ การบริหารจัดการโครงการ

๓.๑.๑ การจัดการประชุมติดตามผลการดำเนินงานศูนย์อำนวยการโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ ในปีงบประมาณ ๒๕๖๑ คณะทำงานศูนย์ฯ ระดับจังหวัด มีการจัดประชุม ๓ ครั้ง เพื่อกำกับ ติดตามความก้าวหน้าผลการดำเนินงานของศูนย์ฯ ตลอดจนให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไขปัญหาต่างๆ ในการดำเนินงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

๓.๑.๒ ร้อยละของการดำเนินงานกิจกรรมการอบรมที่แล้วเสร็จตามแผนที่กำหนด ในปีงบประมาณ ๒๕๖๑ มีกิจกรรมการฝึกอบรม ๙ หลักสูตร โดยดำเนินการแล้วเสร็จร้อยละ ๑๐๐.๐๐

๓.๑.๓ ข้อมูลทั่วไปผู้เข้าอบรม ผู้ผ่านการฝึกอบรมส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ ๖๐ ปีขึ้นไป ร้อยละ ๕๒.๙๙ รองลงมาอายุ ๕๑-๖๐ ปี ร้อยละ ๔๑.๐๓ อายุ ๔๑-๕๐ ปี ร้อยละ ๕.๑๓ และ ๓๑-๔๐ ปี ร้อยละ ๐.๘๕ ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรเป็นอาชีพหลักร้อยละ ๖๗.๕๒ และอาชีพอื่นนอกภาคเกษตรเป็นอาชีพหลักร้อยละ ๓๒.๔๘

๓.๑.๔ การทราบข่าวการจัดฝึกอบรม

ผู้เข้าอบรมส่วนใหญ่ทราบข่าวการอบรมจากผู้นำชุมชนร้อยละ ๓๖.๓๗ รองลงมาจากเจ้าหน้าที่ร้อยละ ๒๖.๕๗ อื่นๆ ได้แก่ กลุ่มเกษตรกรร้อยละ ๑๙.๕๘ จากหอกระจายข่าวร้อยละ ๙.๗๙ และจากเพื่อนบ้านร้อยละ ๗.๖๙ เมื่อพิจารณารายหลักสูตรพบว่า

หลักสูตรที่ ๑ การเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ส่วนใหญ่ทราบข่าวจากเจ้าหน้าที่ร้อยละ ๔๐.๙๐ รองลงมาจากอื่นๆ ได้แก่ ประธานกลุ่มเกษตรกรร้อยละ ๓๑.๘๒ ผู้นำชุมชนร้อยละ ๑๘.๑๘ หอกระจายข่าว และเพื่อนบ้านร้อยละ ๔.๕๕ เท่ากัน

หลักสูตรที่ ๒ การถนอมและการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร ส่วนใหญ่ทราบข่าวจากเจ้าหน้าที่ร้อยละ ๔๓.๗๕ รองลงมาจากอื่นๆ ได้แก่ ประธานกลุ่มเกษตรกรร้อยละ ๒๕.๐๐ ผู้นำชุมชนร้อยละ ๑๘.๗๕ หอกระจายข่าว และเพื่อนบ้านร้อยละ ๖.๒๕ เท่ากัน

หลักสูตรที่ ๓ การผลิตผักปลอดสารพิษ ส่วนใหญ่ทราบข่าวจากผู้นำชุมชนร้อยละ ๖๖.๖๗ รองลงมาจากหอกระจายข่าวร้อยละ ๒๗.๗๘ และเจ้าหน้าที่ร้อยละ ๕.๕๕

หลักสูตรที่ ๔ การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวกำลังนา ส่วนใหญ่ทราบข่าวจากผู้นำชุมชน และเจ้าหน้าที่ร้อยละ ๓๗.๕๐ เท่ากัน รองลงมาจากอื่นๆ ได้แก่กลุ่มเกษตรกรร้อยละ ๑๒.๕๐ และหอกระจายข่าวและเพื่อนบ้าน ๖.๒๕ เท่ากัน

หลักสูตรที่ ๕ การผลิตพืชผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ส่วนใหญ่ทราบข่าวจากผู้นำชุมชนร้อยละ ๕๒.๙๕ รองลงมาจากเจ้าหน้าที่ร้อยละ ๑๗.๖๕ เพื่อนบ้าน และอื่นๆ ได้แก่ ประชาชนชาวบ้านร้อยละ ๑๑.๗๖ เท่ากัน และหอกระจายข่าวร้อยละ ๕.๘๘

หลักสูตรที่ ๖ การจัดทำบัญชีต้นทุนอาชีพ และบัญชีรับจ่ายในครัวเรือน ส่วนใหญ่ทราบข่าวจากผู้นำชุมชนร้อยละ ๕๐.๐๐ รองลงมาจากเจ้าหน้าที่ร้อยละ ๒๒.๒๒ เพื่อนบ้าน และอื่นๆ ได้แก่ ศูนย์ ศพก. ร้อยละ ๑๑.๑๑ เท่ากัน และหอกระจายข่าวร้อยละ ๕.๕๖

หลักสูตรที่ ๗ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ทราบข่าวจากผู้นำชุมชน และเจ้าหน้าที่ร้อยละ ๕๐.๐๐ เท่ากัน

หลักสูตรที่ ๘ การรวมกลุ่มตามหลักการและวิธีการสหกรณ์ ส่วนใหญ่ทราบข่าวจากผู้นำชุมชนร้อยละ ๔๐.๐๐ รองลงมาจากหอกระจายข่าว และอื่นๆ ได้แก่ ศูนย์ ศพก. ร้อยละ ๒๐.๐๐ เท่ากัน เจ้าหน้าที่ และเพื่อนบ้าน ร้อยละ ๑๐.๐๐ เท่ากัน

หลักสูตรที่ ๙ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ ส่วนใหญ่ทราบข่าวจากอื่นๆ ได้แก่ ครู กศน. ร้อยละ ๔๕.๐๐ รองลงมาจากเจ้าหน้าที่ ๒๐.๐๐ เพื่อนบ้าน ๑๕.๐๐ ผู้นำชุมชน และหอกระจายข่าว ๑๐.๐๐ เท่ากัน ดังตารางที่ ๑

ตารางที่ ๑ การทราบข่าวการจัดฝึกอบรม

หน่วย : ร้อยละ

หลักสูตร	ทราบข่าวจากแหล่งใด*				
	ผู้นำชุมชน	หอกระจายข่าว	เจ้าหน้าที่	เพื่อนบ้าน	อื่นๆ
๑. การเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง	๑๘.๑๘	๔.๕๕	๔๐.๙๐	๔.๕๕	๓๑.๘๒
๒. การถนอมและการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร	๑๘.๗๕	๖.๒๕	๔๓.๗๕	๖.๒๕	๒๕.๐๐
๓. การผลิตผักปลอดสารพิษ	๖๖.๖๗	๒๗.๗๘	๕.๕๕	-	-
๔. การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวกำลังนา	๓๗.๕๐	๖.๒๕	๓๗.๕๐	๖.๒๕	๑๒.๕๐
๕. การผลิตพืชผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง	๕๒.๙๕	๕.๘๘	๑๗.๖๕	๑๑.๗๖	๑๑.๗๖
๖. การจัดทำบัญชีต้นทุนอาชีพ และบัญชีรับจ่ายในครัวเรือน	๕๐.๐๐	๕.๕๖	๒๒.๒๒	๑๑.๑๑	๑๑.๑๑
๗. การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	๕๐.๐๐	-	๕๐.๐๐	-	-

หลักสูตร	ทราบข่าวจากแหล่งใด ^๑				
	ผู้นำ ชุมชน	หอ กระจาย ข่าว	เจ้าหน้าที่	เพื่อน บ้าน	อื่นๆ
๘. การรวมกลุ่มตามหลักการและวิธีการสหกรณ์	๔๐.๐๐	๒๐.๐๐	๑๐.๐๐	๑๐.๐๐	๒๐.๐๐
๙. จัดอบรมศูนย์เรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และเกษตรทฤษฎีใหม่	๑๐.๐๐	๑๐.๐๐	๒๐.๐๐	๑๕.๐๐	๔๕.๐๐
เฉลี่ย	๓๖.๓๗	๙.๗๙	๒๖.๕๗	๗.๖๙	๑๙.๕๘

ที่มา : จากการสำรวจ

^๑ ตอบได้หลายข้อ

ด้านสาเหตุที่ตัดสินใจเข้าอบรม ในภาพรวมผู้เข้าอบรมส่วนใหญ่ตั้งใจสมัครเองร้อยละ ๗๑.๐๒ รองลงมาสมัครตามเพื่อนบ้านร้อยละ ๑๕.๙๔ และเจ้าหน้าที่ชักชวนร้อยละ ๑๓.๐๔ เมื่อพิจารณา
รายหลักสูตรพบว่า

หลักสูตรที่ ๑ การเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ส่วนใหญ่ตั้งใจเข้าสมัครเองร้อยละ ๖๐.๐๐ รองลงมาจากมีเจ้าหน้าที่ชักชวนร้อยละ ๒๕.๐๐ และสมัครตามเพื่อนร้อยละ ๑๕.๐๐

หลักสูตรที่ ๒ การถนอมและการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร ส่วนใหญ่ตั้งใจสมัครเอง
ร้อยละ ๕๓.๓๓ รองลงมาจากสมัครตามเพื่อนร้อยละ ๔๐.๐๐ และมีเจ้าหน้าที่ชักชวนร้อยละ ๖.๖๗

หลักสูตรที่ ๓ การผลิตผักปลอดสารพิษ ส่วนใหญ่ตั้งใจสมัครเองร้อยละ ๕๖.๒๕
รองลงมาจากสมัครตามเพื่อนบ้านร้อยละ ๒๕.๐๐ และมีเจ้าหน้าที่ชักชวนร้อยละ ๑๘.๗๕

หลักสูตรที่ ๔ การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวกำลังนา ส่วนใหญ่ตั้งใจสมัครเองร้อยละ ๘๗.๕๐
และมีเจ้าหน้าที่ชักชวนร้อยละ ๑๒.๕๐

หลักสูตรที่ ๕ การผลิตพืชผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ส่วนใหญ่ตั้งใจสมัครเอง
ร้อยละ ๘๑.๒๕ รองลงมาจากเจ้าหน้าที่ชักชวนร้อยละ ๑๒.๕๐ และสมัครตามเพื่อนบ้านร้อยละ ๖.๒๕

หลักสูตรที่ ๖ การจัดทำบัญชีต้นทุนอาชีพ และบัญชีรับจ่ายในครัวเรือน ส่วนใหญ่ตั้งใจ
สมัครเองร้อยละ ๖๑.๑๑ รองลงมาจากมีเจ้าหน้าที่ชักชวนร้อยละ ๒๒.๒๒ และสมัครตามเพื่อนบ้านร้อยละ ๑๖.๖๗

หลักสูตรที่ ๗ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ตั้งใจสมัครเองร้อยละ ๑๐๐.๐๐

หลักสูตรที่ ๘ การรวมกลุ่มตามหลักการและวิธีการสหกรณ์ ส่วนใหญ่ตั้งใจสมัครเองร้อยละ
๙๐.๐๐ และสมัครตามเพื่อนบ้านร้อยละ ๑๐.๐๐

หลักสูตรที่ ๙ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ ส่วนใหญ่ตั้งใจสมัครร้อยละ
๘๐.๙๕ รองลงมาสมัครตามเพื่อนร้อยละ ๑๔.๒๙ และมีเจ้าหน้าที่ชักชวนร้อยละ ๔.๗๖ ดังตารางที่ ๒

ตารางที่ ๒ สาเหตุที่ตัดสินใจเข้าร่วมอบรม

หน่วย : ร้อยละ

หลักสูตร	สาเหตุที่เข้าร่วมอบรม		
	ตั้งใจสมัครเอง	เจ้าหน้าที่ชักชวน	สมัครตามเพื่อนบ้าน
๑. การเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง	๖๐.๐๐	๒๕.๐๐	๑๕.๐๐
๒. การถนอมและการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร	๕๓.๓๓	๖.๖๗	๔๐.๐๐
๓. การผลิตผักปลอดสารพิษ	๕๖.๒๕	๑๘.๗๕	๒๕.๐๐
๔. การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวกล้าंना	๘๗.๕๐	๑๒.๕๐	-
๕. การผลิตพืชผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง	๘๑.๒๕	๑๒.๕๐	๖.๒๕
๖. การจัดบัญชีต้นทุนอาชีพ และบัญชีรับจ่ายในครัวเรือน	๖๑.๑๑	๒๒.๒๒	๑๖.๖๗
๗. การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	๑๐๐.๐๐	-	-
๘. การรวมกลุ่มตามหลักการและวิธีการสหกรณ์	๙๐.๐๐	-	๑๐.๐๐
๙. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่	๘๐.๙๕	๔.๗๖	๑๔.๒๙
เฉลี่ย	๗๑.๐๒	๑๓.๐๔	๑๕.๙๔

ที่มา : จากการสำรวจ

๓.๒ ปัจจัยนำเข้าของโครงการ

๓.๒.๑ งบประมาณที่ใช้ในกิจกรรมฝึกอบรมปี ๒๕๖๑ เป็นการดำเนินงานภายใต้โครงการศูนย์อำนวยการโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วยงบโครงการ งบปกติของแต่ละหน่วยงาน รวมทั้งหมดจำนวน ๒๘๔,๑๐๐ บาท ผลการใช้จ่าย ๒๘๔,๑๐๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐๐ ดังตารางที่ ๓

ตารางที่ ๓ แผนและผลการใช้จ่ายงบประมาณด้านการฝึกอบรม

หน่วยงาน	หลักสูตร	หน่วยนับ	งบประมาณที่ได้รับ	ผลการใช้จ่ายงบประมาณ	
				ผล	ร้อยละ
๑. สำนักงานเกษตร อำเภอสันป่าตอง	การเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง	บาท	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๑๐๐.๐๐
๒. สำนักงานเกษตร อำเภอสันป่าตอง	การถนอมและการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร	บาท	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๑๐๐.๐๐
๓. สำนักงานเกษตร อำเภอสันป่าตอง	การผลิตผักปลอดสารพิษ	บาท	๘,๐๐๐	๘,๐๐๐	๑๐๐.๐๐
๔. สำนักงานเกษตร อำเภอสันป่าตอง	การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวกล้าंना	บาท	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๑๐๐.๐๐

หน่วยงาน	หลักสูตร	หน่วย นับ	งบประมาณ ที่ได้รับ	ผลการใช้จ่าย งบประมาณ	
				ผล	ร้อยละ
๕. สำนักวิจัยและพัฒนาการ เกษตรเขตที่ ๑	การผลิตพืชผสมผสานตาม แนวทางเศรษฐกิจพอเพียง	บาท	๑๔,๓๐๐	๑๔,๓๐๐	๑๐๐.๐๐
๖. สำนักงานตรวจบัญชี สหกรณ์จังหวัดเชียงใหม่	การจัดทำบัญชีต้นทุนอาชีพ และบัญชีรับจ่ายในครัวเรือน	บาท	๒๒,๐๐๐	๒๒,๐๐๐	๑๐๐.๐๐
๗. สำนักงานประมง จังหวัดเชียงใหม่	การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	บาท	๒,๖๐๐	๒,๖๐๐	๑๐๐.๐๐
๘. สำนักงานสหกรณ์ จังหวัดเชียงใหม่	การรวมกลุ่มตามหลักการ และวิธีการสหกรณ์	บาท	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐๐.๐๐
๙. ศูนย์ส่งเสริมการศึกษา นอกระบบและศึกษาตาม อัธยาศัยอำเภอสันป่าตอง	ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และเกษตรทฤษฎีใหม่	บาท	๑๖๗,๒๐๐	๑๖๗,๒๐๐	๑๐๐.๐๐
รวม		บาท	๒๘๔,๑๐๐	๒๘๔,๑๐๐	๑๐๐.๐๐

ที่มา : เอกสารจากหน่วยงานที่จัดฝึกอบรม

๓.๒.๒ ด้านการแจกเอกสาร ปัจจัยการผลิต และผลผลิตที่เกิดจากการฝึกปฏิบัติ ในภาพรวมผู้ผ่านการอบรมได้รับแจกเอกสาร ปัจจัยการผลิตและผลผลิตที่เกิดจากการฝึกปฏิบัติเฉลี่ยร้อยละ ๙๓.๐๘ และไม่ได้รับแจกเอกสาร ปัจจัยการผลิต และผลผลิตที่เกิดจากการฝึกปฏิบัติเฉลี่ยร้อยละ ๖.๙๒ เมื่อพิจารณา รายหลักสูตรพบว่า

หลักสูตรที่ ๑ การเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ผู้เข้าอบรมได้รับแจกเอกสารการอบรม ร้อยละ ๑๐๐.๐๐

หลักสูตรที่ ๒ การถนอมและการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร ผู้เข้าอบรมได้รับแจกเอกสารการอบรม และผลผลิตที่เกิดจากการฝึกอบรมร้อยละ ๙๓.๓๓ และไม่ได้รับแจกเอกสารและผลผลิตที่เกิดจากการฝึกอบรมร้อยละ ๖.๖๗

หลักสูตรที่ ๓ การผลิตผักปลอดสารพิษ ผู้เข้าอบรมได้รับแจกเอกสารการอบรม และปัจจัยการผลิตได้แก่ สารเร่งพด. และน้ำหมักชีวภาพร้อยละ ๑๐๐.๐๐

หลักสูตรที่ ๔ การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวกำลังนา ผู้เข้าอบรมได้รับแจกเอกสารการอบรม ร้อยละ ๘๖.๖๗ และไม่ได้รับแจกเอกสารและผลผลิตที่เกิดจากการฝึกอบรมร้อยละ ๑๓.๓๓

หลักสูตรที่ ๕ การผลิตพืชผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ผู้เข้าอบรมได้รับแจกเอกสารการอบรมร้อยละ ๑๐๐.๐๐

หลักสูตรที่ ๖ การจัดทำบัญชีต้นทุนอาชีพ และบัญชีรับจ่ายในครัวเรือน ผู้เข้าอบรมได้รับแจกสมุดบัญชีครัวเรือนร้อยละ ๑๐๐.๐๐

หลักสูตรที่ ๗ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ผู้เข้าอบรมได้รับแจกผู้เข้าอบรมได้รับแจกเอกสารการอบรม และปัจจัยการผลิตร้อยละ ๑๐๐.๐๐ ได้แก่ ปลาตุ๊ก บ่อพลาสติก และอาหารปลา

หลักสูตรที่ ๘ การรวมกลุ่มตามหลักการและวิธีการสหกรณ์ ผู้เข้าอบรมได้รับแจกเอกสารการอบรมร้อยละ ๘๐.๐๐ และไม่ได้รับแจกเอกสารร้อยละ ๒๐.๐๐

หลักสูตรที่ ๙ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ ผู้เข้าอบรมได้รับแจกเอกสารการอบรม และผลผลิตที่เกิดจากการฝึกอบรมร้อยละ ๗๘.๙๕ และไม่ได้รับแจกเอกสารและผลผลิตที่เกิดจากการฝึกอบรมร้อยละ ๒๑.๐๕ ดังตารางที่ ๔

ตารางที่ ๔ การแจกเอกสาร ปัจจัยการผลิต และผลผลิตที่เกิดจากการฝึกปฏิบัติ

หน่วย : ร้อยละ

หลักสูตร	เอกสาร ปัจจัยการผลิต และผลผลิต ที่เกิดจากการฝึกปฏิบัติ	
	ได้รับแจก	ไม่ได้รับแจก
๑. การเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง	๑๐๐.๐๐	-
๒. การถนอมและการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร	๙๓.๓๓	๖.๖๗
๓. การผลิตผักปลอดสารพิษ	๑๐๐.๐๐	-
๔. การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวกำลังานนา	๘๖.๖๗	๑๓.๓๓
๕. การผลิตพืชผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง	๑๐๐.๐๐	-
๖. การจัดทำบัญชีต้นทุนอาชีพ และบัญชีรับจ่ายในครัวเรือน	๑๐๐.๐๐	-
๗. การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	๑๐๐.๐๐	-
๘. การรวมกลุ่มตามหลักการและวิธีการสหกรณ์	๘๐.๐๐	๒๐.๐๐
๙. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่	๗๘.๙๕	๒๑.๐๕
เฉลี่ย	๙๓.๐๘	๖.๙๒

ที่มา : จากการสำรวจ

๓.๒.๓ การติดตามภายหลังการอบรมของเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่จัดอบรม ในภาพรวมพบว่า ยังไม่มีเจ้าหน้าที่มาติดตามเฉลี่ยร้อยละ ๗๕.๓๘ รองลงมาแล้วมากกว่า ๑ ครั้งเฉลี่ยร้อยละ ๑๖.๙๒ และมาแล้ว ๑ ครั้งเฉลี่ยร้อยละ ๗.๖๙ เมื่อพิจารณารายหลักสูตรพบว่า

หลักสูตรที่ ๑ การเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ส่วนใหญ่ไม่มีเจ้าหน้าที่มาติดตามร้อยละ ๘๘.๘๘ รองลงมามีเจ้าหน้าที่มาติดตามมากกว่า ๑ ครั้ง และมีเจ้าหน้าที่มาติดตาม ๑ ครั้งร้อยละ ๕.๕๖ เท่ากัน

หลักสูตรที่ ๒ การถ่ายทอดเทคโนโลยีการถนอม และการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร ส่วนใหญ่ไม่มีเจ้าหน้าที่มาติดตามร้อยละ ๙๓.๓๓ และมีเจ้าหน้าที่มาติดตามมากกว่า ๑ ครั้งร้อยละ ๖.๖๗

หลักสูตรที่ ๓ การผลิตผักปลอดสารพิษ ส่วนใหญ่ไม่มีเจ้าหน้าที่มาติดตามร้อยละ ๖๐.๐๐ รองลงมามีเจ้าหน้าที่มาติดตามมากกว่า ๑ ครั้งร้อยละ ๒๖.๖๗ และมีเจ้าหน้าที่มาติดตาม ๑ ครั้งร้อยละ ๑๓.๓๓

หลักสูตรที่ ๔ การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวกำลังนา ส่วนใหญ่ไม่มีเจ้าหน้าที่มาติดตามร้อยละ ๘๐.๐๐ และมีเจ้าหน้าที่มาติดตามมากกว่า ๑ ครั้งร้อยละ ๒๐.๐๐

หลักสูตรที่ ๕ การผลิตพืชผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ส่วนใหญ่ไม่มีเจ้าหน้าที่มาติดตามร้อยละ ๖๐.๐๐ รองลงมามีเจ้าหน้าที่มาติดตามมากกว่า ๑ ครั้งร้อยละ ๓๓.๓๓ และมีเจ้าหน้าที่มาติดตาม ๑ ครั้งร้อยละ ๖.๖๗

หลักสูตรที่ ๖ การจัดทำบัญชีต้นทุนอาชีพ และบัญชีรับจ่ายในครัวเรือน ส่วนใหญ่ไม่มีเจ้าหน้าที่มาติดตามร้อยละ ๕๘.๘๓ รองลงมามีเจ้าหน้าที่มาติดตามมากกว่า ๑ ครั้งร้อยละ ๒๙.๔๑ และมีเจ้าหน้าที่มาติดตาม ๑ ครั้งร้อยละ ๑๑.๗๖

หลักสูตรที่ ๗ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ส่วนใหญ่มีเจ้าหน้าที่มาติดตาม ๑ ครั้งร้อยละ ๖๖.๖๖ รองลงมามีเจ้าหน้าที่มาติดตามมากกว่า ๑ ครั้ง และไม่มีเจ้าหน้าที่มาติดตามร้อยละ ๑๖.๖๗ เท่ากัน

หลักสูตรที่ ๘ การรวมกลุ่มตามหลักการและวิธีการสหกรณ์ ส่วนใหญ่ไม่มีเจ้าหน้าที่มาติดตามร้อยละ ๙๐.๐๐ และมีเจ้าหน้าที่มาติดตามมากกว่า ๑ ครั้งร้อยละ ๑๐.๐๐

หลักสูตรที่ ๙ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ ส่วนใหญ่ไม่มีเจ้าหน้าที่มาติดตามร้อยละ ๙๔.๗๔ และมีเจ้าหน้าที่มาติดตามมากกว่า ๑ ครั้งร้อยละ ๕.๒๖ ดังตารางที่ ๕

ตารางที่ ๕ การติดตามของเจ้าหน้าที่ภายหลังจากการอบรม

หน่วย : ร้อยละ

หลักสูตร	การติดตามเกษตรกรของเจ้าหน้าที่หลังการ		
	ไม่มี	อบรม	
		มาแล้ว ๑ ครั้ง	มาแล้ว มากกว่า ๑ ครั้ง
๑. การเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง	๘๘.๘๘	๕.๕๖	๕.๕๖
๒. การถนอมและการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร	๙๓.๓๓	-	๖.๖๗
๓. การผลิตผักปลอดสารพิษ	๖๐.๐๐	๑๓.๓๓	๒๖.๖๗
๔. การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวกำลังนา	๘๐.๐๐	-	๒๐.๐๐
๕. การผลิตพืชผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง	๖๐.๐๐	๖.๖๗	๓๓.๓๓
๖. การจัดทำบัญชีต้นทุนอาชีพและบัญชีรับจ่ายในครัวเรือน	๕๘.๘๓	๑๑.๗๖	๒๙.๔๑
๗. การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	๑๖.๖๗	๖๖.๖๖	๑๖.๖๗
๘. การรวมกลุ่มตามหลักการและวิธีการสหกรณ์	๙๐.๐๐	-	๑๐.๐๐
๙. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่	๙๔.๗๔	-	๕.๒๖
เฉลี่ย	๗๕.๓๙	๗.๖๙	๑๖.๙๒

ที่มา : จากการสำรวจ

๓.๓ ผลได้ของโครงการ

๓.๓.๑ ผลการฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้

จำนวนผู้เข้าอบรมที่ผ่านการอบรมตลอดหลักสูตร ในปีงบประมาณ ๒๕๖๑ มีผู้ผ่านการอบรมตลอดหลักสูตรทั้งหมดรวม ๕๙๖ ราย จากเป้าหมาย ๕๙๐ ราย คิดเป็นร้อยละ ๑๐๑.๐๒ ของเป้าหมาย โดยส่วนใหญ่ดำเนินการฝึกอบรมได้ตามเป้าหมายที่กำหนด ซึ่งเพียงหลักสูตรที่ ๙ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และเกษตรทฤษฎีใหม่ ดำเนินการได้เกินเป้าหมายที่กำหนด ดังตารางที่ ๖

ตารางที่ ๖ จำนวนผู้เข้าอบรมที่ผ่านการอบรมตลอดหลักสูตร

หลักสูตร	หน่วยนับ	แผน	ผลการดำเนินงาน	
			ผล	ร้อยละ
๑. การเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง	ราย	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐.๐๐
๒. การถนอมและการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร	ราย	๘๐	๘๐	๑๐๐.๐๐
๓. การผลิตผักปลอดสารพิษ	ราย	๔๐	๔๐	๑๐๐.๐๐
๔. การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวกำลังนา	ราย	๕๐	๕๐	๑๐๐.๐๐
๕. การผลิตพืชผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง	ราย	๕๐	๕๐	๑๐๐.๐๐
๖. การจัดทำบัญชีต้นทุนอาชีพ และบัญชีรับจ่าย ในครัวเรือน	ราย	๑๑๐	๑๑๐	๑๐๐.๐๐
๗. การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	ราย	๒๐	๒๐	๑๐๐.๐๐
๘. การรวมกลุ่มตามหลักการและวิธีการสหกรณ์	ราย	๓๐	๓๐	๑๐๐.๐๐
๙. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่	ราย	๑๑๐	๑๑๖	๑๐๕.๔๕
รวม	ราย	๕๙๐	๕๙๖	๑๐๑.๐๒

ที่มา : จากการสำรวจ

๓.๓.๒ การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ของผู้ผ่านการอบรม

ผู้ผ่านการอบรมนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติเฉลี่ยร้อยละ ๖๙.๒๓ และไม่นำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติเฉลี่ยร้อยละ ๓๐.๗๗ ซึ่งสาเหตุที่ไม่นำความรู้ไปปฏิบัติเนื่องจาก เช่น จำคำแนะนำไม่ได้ ความรู้ที่ได้รับการอบรมไม่เหมาะสมกับอาชีพของผู้ผ่านการอบรม เมื่อพิจารณารายหลักสูตรพบว่า

หลักสูตรที่ ๑ การเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง นำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติร้อยละ ๑๐๐.๐๐ ได้แก่ การปลูกพืชผสมผสาน และการทำปุ๋ยหมัก

หลักสูตรที่ ๒ การถนอมและการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร ส่วนใหญ่ไม่ได้นำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติร้อยละ ๙๓.๓๓ ได้แก่การแปรรูปหมูฝอย เนื่องจากจำคำแนะนำไม่ได้ และคิดว่านำไปจำหน่ายได้ยาก และนำไปปฏิบัติร้อยละ ๖.๖๗

หลักสูตรที่ ๓ การผลิตผักปลอดสารพิษ นำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติร้อยละ ๑๐๐.๐๐ ได้แก่ ทำปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ และการปลูกผักปลอดสารพิษ

หลักสูตรที่ ๔ การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวกำลังนา นำความรู้ไปปฏิบัติร้อยละ ๕๓.๑๓ ได้แก่ การปลูก การดูแล การใส่ปุ๋ย และการดูแลรักษาเมล็ดพันธุ์ข้าวกำลังนา และไม่ได้นำความรู้ไปปฏิบัติร้อยละ ๔๖.๘๗ เนื่องจากไม่มั่นใจด้านตลาดรับซื้อข้าวกำลังนา

หลักสูตรที่ ๕ การผลิตพืชผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง นำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติร้อยละ ๑๐๐.๐๐ ได้แก่ การทำเกษตรผสมผสาน และการปลูกผักหวานแซมต้นลำไย

หลักสูตรที่ ๖ การจัดทำบัญชีต้นทุนอาชีพ และบัญชีรับจ่ายในครัวเรือน ส่วนใหญ่ไม่ได้ นำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติร้อยละ ๕๘.๘๒ เนื่องจาก ไม่มีเวลา อายุมาก และนำความรู้ไปปฏิบัติร้อยละ ๔๑.๑๘

หลักสูตรที่ ๗ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ นำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติร้อยละ ๑๐๐.๐๐ ได้แก่ การเลี้ยงปลาอุกในบ่อพลาสติก

หลักสูตรที่ ๘ การรวมกลุ่มตามหลักการและวิธีการสหกรณ์ ส่วนใหญ่นำความรู้ไปปฏิบัติ ร้อยละ ๘๐.๐๐ ได้แก่ การรวมกลุ่มในชุมชน และไม่ได้ความรู้ไปปฏิบัติร้อยละ ๒๐.๐๐

หลักสูตรที่ ๙ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ ส่วนใหญ่นำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติร้อยละ ๖๒.๖๓ ได้แก่ การทำบรรจุภัณฑ์สินค้าเกษตร การปลูกผักอินทรีย์ และไม่ได้ นำความรู้ไปปฏิบัติร้อยละ ๓๖.๘๔ เนื่องจากการทำบรรจุภัณฑ์ต้นทุนสูง และผลผลิตบางชนิดไม่เหมาะสม กับบรรจุภัณฑ์ เช่น กล้วย ดังตารางที่ ๗

ตารางที่ ๗ การนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์

หน่วย : ร้อยละ

หลักสูตร	สาเหตุที่ไม่สามารถนำความรู้ไปใช้ ^๑						
	นำไปใช้ ประโยชน์	ไม่นำไปใช้ ประโยชน์	ไม่มี เงินทุน	ไม่มีทำ เกษตร	ไม่มี เวลา	อายุ มาก	อื่นๆ
๑. การเกษตรตามแนว เศรษฐกิจพอเพียง	๑๐๐.๐๐	-	-	-	-	-	-
๒. การถนอมและการแปรรูป ผลผลิตทางการเกษตร	๖.๖๗	๙๓.๓๓	๗.๖๙	-	๓๘.๔๖	๗.๖๙	๔๖.๑๖
๓. การผลิตผักปลอดสารพิษ	๑๐๐.๐๐	-	-	-	-	-	-
๔. การผลิตเมล็ดพันธุ์ ข้าวกำลังนา	๕๓.๓๓	๔๖.๖๗	-	-	-	-	๑๐๐.๐๐
๕. การผลิตพืชผสมผสานตาม แนวทางเศรษฐกิจพอเพียง	๑๐๐.๐๐	-	-	๒๕.๐๐	๕๐.๐๐	๒๕.๐๐	-
๖. การจัดทำบัญชีต้นทุน อาชีพและบัญชีรับจ่าย ในครัวเรือน	๔๑.๑๘	๕๘.๘๒	-	-	๓๖.๘๔	๓๖.๘๔	๒๖.๓๒
๗. การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	๑๐๐.๐๐	-	-	-	-	-	-
๘. การรวมกลุ่มตามหลักการ และวิธีการสหกรณ์	๘๐.๐๐	๒๐.๐๐	-	-	-	-	๑๐๐.๐๐

หลักสูตร	สาเหตุที่ไม่สามารถนำความรู้ไปใช้ ^๑						
	นำไปใช้ ประโยชน์	ไม่นำไปใช้ ประโยชน์	ไม่มี เงินทุน	ไม่มีทำ เกษตร	ไม่มี เวลา	อายุ มาก	อื่นๆ
๙. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และเกษตรทฤษฎีใหม่	๖๓.๑๖	๓๖.๘๔	๓๕.๐๐	-	๕.๐๐	๑๕.๐๐	๔๕.๐๐
เฉลี่ย	๖๙.๒๓	๓๐.๗๗	๑๑.๒๗	๑.๔๐	๒๙.๕๘	๑๖.๙๐	๔๐.๘๕

ที่มา : จากการสำรวจ

^๑ ตอบได้หลายข้อ

๓.๔ ผลกระทบระยะสั้น

๓.๔.๑ ด้านเศรษฐกิจ

การเปลี่ยนแปลงด้านการลดรายจ่าย หรือเพิ่มรายได้ ในภาพรวมผู้ผ่านการอบรมที่นำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติแล้ว มีผลของการเปลี่ยนแปลงที่รายจ่ายลดลงหรือรายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ ๕๙.๒๓ และปฏิบัติแต่ยังไม่เปลี่ยนแปลงร้อยละ ๔๐.๗๗ เมื่อพิจารณาหลักสูตรพบว่า

หลักสูตรที่ ๑ การเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ผู้ผ่านการอบรมนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติแล้วเกิดการเปลี่ยนแปลงที่รายจ่ายลดลงหรือรายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ ๙๔.๔๔ เนื่องจากสามารถลดรายจ่ายในครัวเรือนได้ประมาณ ๔,๔๐๐ บาทต่อปี และสามารถเพิ่มรายได้ในครัวเรือนได้ประมาณ ๒,๓๐๐ บาทต่อปี เช่น ลดการซื้อสารเคมีในการทำเกษตร และผู้ผ่านการอบรม ที่เห็นว่ายังไม่มีผลของการเปลี่ยนแปลงที่รายจ่ายลดลงหรือรายได้ร้อยละ ๕.๕๖

หลักสูตรที่ ๒ การถนอมและการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร ผู้ผ่านการอบรมนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติแล้วยังไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงที่รายจ่ายลดลงหรือรายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ ๙๓.๓๓ เนื่องจากการแปรรูปต้นทุนสูง ขั้นตอนการทำยุ่งยาก และไม่ใช่อาหารที่นิยมในท้องถิ่น ผู้ผ่านการอบรมนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติแล้วเกิดการเปลี่ยนแปลงที่รายจ่ายลดลงหรือรายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ ๖.๖๗

หลักสูตรที่ ๓ การผลิตผักปลอดสารพิษ ผู้ผ่านการอบรมนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติแล้วเกิดการเปลี่ยนแปลงที่รายจ่ายลดลงหรือรายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ ๙๓.๓๓ เนื่องจากสามารถลดรายจ่ายในครัวเรือนได้ประมาณ ๔,๒๐๐ บาทต่อปี และสามารถเพิ่มรายได้ในครัวเรือนได้ประมาณ ๕,๖๐๐ บาทต่อปี จากการปลูกผักเพื่อบริโภคและจำหน่าย ลดการซื้อสารเคมีในการทำเกษตร และผู้ผ่านการอบรมที่เห็นว่ายังไม่มีผลของการเปลี่ยนแปลงที่รายจ่ายลดลงหรือรายได้ร้อยละ ๖.๖๗

หลักสูตรที่ ๔ การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวกำลังนา ผู้ผ่านการอบรมนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติแล้วไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงที่รายจ่ายลดลงหรือรายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ ๖๖.๖๗ เนื่องจากผู้นิยมบริโภคข้าวกำลังนาค่อนข้างน้อย และยังไม่มียตลาดหรือแหล่งรับซื้อที่แน่นอน ส่วนผู้ผ่านการอบรมนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติแล้วเกิดการเปลี่ยนแปลงที่รายจ่ายลดลงหรือรายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ ๓๓.๓๓ โดยสามารถลดรายจ่ายในครัวเรือนได้ประมาณ ๑,๕๐๐ บาทต่อปี

หลักสูตรที่ ๕ การผลิตพืชผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ผู้ผ่านการอบรม นำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติแล้วเกิดการเปลี่ยนแปลงที่รายจ่ายลดลงหรือรายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ ๘๖.๖๗ เนื่องจากสามารถลดรายจ่ายในครัวเรือนได้ประมาณ ๓,๒๐๐ บาทต่อปี และสามารถเพิ่มรายได้ในครัวเรือนได้ประมาณ ๔๐๐ บาทต่อปี จากการปลูกผักเพื่อบริโภคและจำหน่าย และลดการซื้อสารเคมีในการทำเกษตร ผู้ผ่านการอบรมที่เห็นว่ายังไม่มีผลของการเปลี่ยนแปลงที่รายจ่ายลดลงหรือรายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๓.๓๓

หลักสูตรที่ ๖ การจัดทำบัญชีต้นทุนอาชีพ และบัญชีรับจ่ายในครัวเรือน ผู้ผ่านการอบรม ที่เห็นว่ายังไม่มีผลของการเปลี่ยนแปลงที่รายจ่ายลดลงหรือรายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ ๕๐.๐๐ เนื่องจากจดบันทึกเพื่อทราบรายรับ-จ่ายเท่านั้น และเห็นว่ามีผลของการเปลี่ยนแปลงที่รายจ่ายลดลงหรือรายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ ๕๐.๐๐ เนื่องจากเมื่อจดบันทึกบัญชีจะสามารถลดรายจ่าย และเห็นรายจ่ายที่ไม่จำเป็นต่างๆ เกิดการปรับเปลี่ยนการใช้จ่าย

หลักสูตรที่ ๗ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ผู้ผ่านการอบรมนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติแล้วเกิดการเปลี่ยนแปลงที่รายจ่ายลดลงหรือรายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๐๐.๐๐ เนื่องจากสามารถลดรายจ่ายในครัวเรือนจากการบริโภคปลาตกที่เลี้ยง และยังสามารถจำหน่าย เพิ่มรายได้ในครัวเรือนได้ โดยสามารถลดรายจ่ายในครัวเรือนได้ประมาณ ๒,๔๕๐ บาทต่อปี และสามารถเพิ่มรายได้ในครัวเรือนประมาณ ๔๑๕ บาทต่อปี

หลักสูตรที่ ๘ การรวมกลุ่มตามหลักการและวิธีการสหกรณ์ ผู้ผ่านการอบรมนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติแล้วเกิดการเปลี่ยนแปลงที่รายจ่ายลดลงหรือรายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ ๘๐.๐๐ เนื่องจากสามารถเพิ่มรายได้ในครัวเรือนได้ประมาณ ๔๗๐ บาทต่อปี จากประโยชน์การรวมกลุ่ม เช่น เงินปันผลประจำปีของกลุ่ม และผู้ผ่านการอบรมที่เห็นว่ายังไม่มีผลของการเปลี่ยนแปลงที่รายจ่ายลดลงหรือรายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๐.๐๐

หลักสูตรที่ ๙ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ ผู้ผ่านการอบรมนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติแล้วเกิดการเปลี่ยนแปลงที่รายจ่ายลดลงหรือรายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ ๕๒.๖๓ เนื่องจากสามารถลดรายจ่ายในครัวเรือนได้ประมาณ ๔๓๐ บาทต่อปี และสามารถเพิ่มรายได้ในครัวเรือนได้ประมาณ ๖,๖๕๐ บาทต่อปี จากการใช้บรรจุภัณฑ์ และการแปรรูปสินค้าเกษตร สามารถเพิ่มมูลค่าผลผลิตได้ ส่วนผู้ผ่านการอบรมนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติแล้วไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงที่รายจ่ายลดลงหรือรายได้เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๔๗.๓๗ เนื่องจากการทำบรรจุภัณฑ์เป็นการเพิ่มต้นทุนจึงยังไม่นำไปปฏิบัติ ดังตารางที่ ๘

ตารางที่ ๘ ผลการเปลี่ยนแปลงที่รายจ่ายลดลง/รายได้เพิ่มขึ้น

หน่วย : ร้อยละ

หลักสูตร

นำไปปฏิบัติ

	เปลี่ยนแปลง	ไม่เปลี่ยนแปลง
๑. การเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง	๙๔.๔๔	๕.๕๖
๒. การถนอมและการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร	๖.๖๗	๙๓.๓๓
๓. การผลิตผักปลอดสารพิษ	๙๓.๓๓	๖.๖๗
๔. การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวกำลังานนา	๓๓.๓๓	๖๖.๖๗
๕. การผลิตพืชผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง	๘๖.๖๗	๑๓.๓๓
๖. การจัดทำบัญชีต้นทุนอาชีพและบัญชีรับจ่ายในครัวเรือน	๕๐.๐๐	๕๐.๐๐
๗. การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	๑๐๐.๐๐	-
๘. การรวมกลุ่มตามหลักการและวิธีการสหกรณ์	๘๐.๐๐	๒๐.๐๐
๙. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่	๕๒.๖๓	๔๗.๓๗
เฉลี่ย	๕๙.๒๓	๔๐.๗๗

ที่มา : จากการสำรวจ

๓.๔.๒ ด้านสังคม

๑) การรวมกลุ่มเพิ่มขึ้นภายหลังการฝึกอบรม ในภาพรวมผู้ผ่านการอบรมมีการรวมกลุ่มร้อยละ ๔๓.๐๘ ส่วนใหญ่เป็นการรวมกลุ่มในกิจกรรมการทำปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรไม่มีการรวมกลุ่มร้อยละ ๕๖.๙๒ เนื่องจากการอบรมให้ความรู้ซึ่งสามารถดำเนินการได้ และบางส่วนเกษตรกรมีกลุ่มอยู่แล้ว เมื่อพิจารณารายหลักสูตรพบว่า

หลักสูตรที่ ๑ การเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง มีการรวมกลุ่มร้อยละ ๕๐.๐๐ ได้แก่ กลุ่มทำปุ๋ยหมักชุมชน และไม่มีการรวมกลุ่มร้อยละ ๕๐.๐๐

หลักสูตรที่ ๒ การถนอมและการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร ผู้ผ่านการอบรมไม่มีการรวมกลุ่มร้อยละ ๑๐๐.๐๐ เนื่องจากผู้ผ่านการอบรมยังไม่มี การพูดคุยเรื่องการรวมกลุ่ม

หลักสูตรที่ ๓ การผลิตผักปลอดสารพิษ ส่วนใหญ่มีการรวมกลุ่มร้อยละ ๗๓.๓๓ ได้แก่ กลุ่มปลูกผักปลอดสารพิษ และกลุ่มปุ๋ยหมักชุมชน และไม่มีการรวมกลุ่มร้อยละ ๒๖.๖๗

หลักสูตรที่ ๔ การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวกำลังานนา ส่วนใหญ่มีการรวมกลุ่มร้อยละ ๘๖.๖๗ ได้แก่ กลุ่มชายเมล็ดพันธุ์ข้าวชุมชน กลุ่มทำปุ๋ยหมักชุมชน และกลุ่มศูนย์การเรียนรู้เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตเกษตร (ศพก.) และไม่มีการรวมกลุ่มร้อยละ ๑๓.๓๓

หลักสูตรที่ ๕ การผลิตพืชผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ส่วนใหญ่ไม่มีการรวมกลุ่มร้อยละ ๗๓.๓๓ และมีการรวมกลุ่มร้อยละ ๒๖.๖๗ ได้แก่ กลุ่มทำปุ๋ยอินทรีย์ และกลุ่มเพาะเชื้อไตรโคเดอร์มา

หลักสูตรที่ ๖ การจัดทำบัญชีต้นทุนอาชีพ และบัญชีรับจ่ายในครัวเรือน ผู้ผ่านการอบรมไม่มีการรวมกลุ่ม ร้อยละ ๑๐๐.๐๐ เนื่องจากสามารถดำเนินการได้โดยไม่ต้องรวมกลุ่ม

หลักสูตรที่ ๗ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ผู้ผ่านการอบรมไม่มีการรวมกลุ่ม ร้อยละ ๑๐๐.๐๐ เนื่องจากสามารถดำเนินการได้ภายในครัวเรือน

หลักสูตรที่ ๘ การรวมกลุ่มตามหลักการและวิธีการสหกรณ์ ส่วนใหญ่มีการรวมกลุ่มร้อยละ ๙๐.๐๐ ได้แก่ วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรบ้านสันกอเกิด และกลุ่มออมทรัพย์หมู่บ้าน และไม่มีการรวมกลุ่มร้อยละ ๑๐.๐๐

หลักสูตรที่ ๙ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ ส่วนใหญ่มีการรวมกลุ่มร้อยละ ๕๒.๖๓ ได้แก่ กลุ่มปลูกผักอินทรีย์ และกลุ่ม smat farmer และไม่มีการรวมกลุ่มร้อยละ ๔๗.๓๗ ดังตารางที่ ๙

ตารางที่ ๙ การรวมกลุ่มเพิ่มขึ้นภายหลังการฝึกอบรม

หน่วย : ร้อยละ

หลักสูตร	มีการรวมกลุ่ม	ไม่มีการรวมกลุ่ม
๑. การเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง	๕๐.๐๐	๕๐.๐๐
๒. การถนอม และการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร	๑๐๐.๐๐	-
๓. การผลิตผักปลอดสารพิษ	๗๓.๓๓	๒๖.๖๗
๔. การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวกำลังนา	๘๖.๖๗	๑๓.๓๓
๕. การผลิตพืชผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง	๒๖.๖๗	๗๓.๓๓
๖. การจัดทำบัญชีต้นทุนอาชีพ และบัญชีรับจ่ายในครัวเรือน	-	๑๐๐.๐๐
๗. การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	-	๑๐๐.๐๐
๘. การรวมกลุ่มตามหลักการและวิธีการสหกรณ์	๙๐.๐๐	๑๐.๐๐
๙. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่	๕๒.๖๓	๔๗.๓๗
เฉลี่ย	๔๓.๐๘	๕๖.๙๒

ที่มา : จากการสำรวจ

๒) การถ่ายทอดความรู้ที่ได้รับจากการอบรมให้แก่บุคคลอื่น ในภาพรวมผู้ผ่านการอบรมที่ได้ถ่ายทอดความรู้ให้แก่บุคคลอื่นเฉลี่ยร้อยละ ๔๒.๓๑ ได้แก่ เพื่อนบ้าน ญาติ และไม่ได้นำความรู้ไปถ่ายทอดให้แก่บุคคลอื่นเฉลี่ยร้อยละ ๕๗.๖๙ เนื่องจากเห็นว่าสมาชิกในชุมชนผ่านการอบรมเหมือนกัน และไม่มีเวลาถ่ายทอดความรู้ เป็นต้น เมื่อพิจารณารายหลักสูตรพบว่า

หลักสูตรที่ ๑ การเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ส่วนใหญ่มีการถ่ายทอดความรู้ให้แก่บุคคลอื่นร้อยละ ๖๖.๖๗ ได้แก่ การปลูกผักสวนครัว การทำปุ๋ยหมัก และการลดใช้สารเคมี และไม่มี การถ่ายทอดความรู้แก่บุคคลอื่นร้อยละ ๓๓.๓๓ เนื่องจากเห็นว่าสมาชิกในชุมชนส่วนใหญ่ผ่านการฝึกอบรมเหมือนกัน

หลักสูตรที่ ๒ การถนอมและการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร ส่วนใหญ่ไม่มีการถ่ายทอดความรู้ให้แก่บุคคลอื่นร้อยละ ๖๖.๖๗ เนื่องจากวิธีการทำยุ่งยาก และไม่ใช่อาหารที่นิยมในพื้นที่ และมีการถ่ายทอดความรู้ให้แก่บุคคลอื่น เช่น สมาชิกในครัวเรือนร้อยละ ๓๓.๓๓

หลักสูตรที่ ๓ การผลิตผักปลอดสารพิษ ส่วนใหญ่ไม่มีการถ่ายทอดความรู้ให้แก่บุคคลอื่น ร้อยละ ๕๓.๓๓ เนื่องจากเห็นว่า เป็นความรู้ที่ทราบอยู่แล้ว และสมาชิกในชุมชนส่วนใหญ่ผ่านการอบรม

เช่นกัน และมีการถ่ายทอดความรู้ให้แก่บุคคลอื่นร้อยละ ๔๖.๖๗ ได้แก่ การลดใช้สารเคมี และปลูกผักปลอดสารพิษ

หลักสูตรที่ ๔ การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวกำลังนา ส่วนใหญ่ไม่มีการถ่ายทอดความรู้ให้แก่บุคคลอื่นร้อยละ ๗๓.๓๓ เนื่องจากสมาชิกในชุมชนส่วนใหญ่ผ่านการอบรมเช่นกัน และมีการถ่ายทอดความรู้ให้แก่บุคคลอื่นร้อยละ ๒๖.๖๗ ได้แก่ เรื่องการผลิตข้าวเมล็ดพันธุ์ และการปลูกข้าว

หลักสูตรที่ ๕ การผลิตพืชผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ส่วนใหญ่ไม่มีการถ่ายทอดความรู้ให้แก่บุคคลอื่นร้อยละ ๗๓.๓๓ และมีการถ่ายทอดความรู้ให้แก่บุคคลอื่นร้อยละ ๒๖.๖๗ ได้แก่ การทำเกษตรแบบผสมผสาน

หลักสูตรที่ ๖ การจัดทำบัญชีต้นทุนอาชีพ และบัญชีรับจ่ายในครัวเรือน ส่วนใหญ่ไม่มีการถ่ายทอดความรู้ให้แก่บุคคลอื่นร้อยละ ๖๔.๗๑ และมีการถ่ายทอดความรู้ให้แก่บุคคลอื่นร้อยละ ๓๕.๒๙ ได้แก่ การจดบันทึกรายรับรายจ่ายในครัวเรือน

หลักสูตรที่ ๗ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ส่วนใหญ่มีการถ่ายทอดความรู้ให้แก่บุคคลอื่นร้อยละ ๖๖.๖๗ ได้แก่ การเลี้ยงปลา และการผสมอาหารปลา และไม่มีการถ่ายทอดความรู้ให้แก่บุคคลอื่นร้อยละ ๓๓.๓๓

หลักสูตรที่ ๘ การรวมกลุ่มตามหลักการและวิธีการสหกรณ์ ส่วนใหญ่ไม่มีการถ่ายทอดความรู้ให้แก่บุคคลอื่นร้อยละ ๙๐.๐๐ และมีการถ่ายทอดความรู้ให้แก่บุคคลอื่นร้อยละ ๑๐.๐๐ ได้แก่ การรวมกลุ่มตามหลักการและวิธีการสหกรณ์

หลักสูตรที่ ๙ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ ส่วนใหญ่มีการถ่ายทอดความรู้ให้แก่บุคคลอื่นร้อยละ ๖๓.๑๖ ได้แก่ การทำปุ๋ย การบรรจุภัณฑ์สินค้าเกษตร การถนอมอาหาร และการคัดเมล็ดพันธุ์และไม่มีการถ่ายทอดความรู้ให้แก่บุคคลอื่นร้อยละ ๓๖.๘๔ ดังตารางที่ ๑๑

ตารางที่ ๑๐ การถ่ายทอดความรู้ที่ได้รับให้แก่บุคคลอื่น

หลักสูตร	ถ่ายทอดความรู้	หน่วย : ร้อยละ	
		ไม่ถ่ายทอดความรู้	
๑. การเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง	๖๖.๖๗	๓๓.๓๓	
๒. การถนอมและการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร	๓๓.๓๓	๖๖.๖๗	
๓. การผลิตผักปลอดสารพิษ	๔๖.๖๗	๕๓.๓๓	
๔. การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวกำลังนา	๒๖.๖๗	๗๓.๓๓	
๕. การผลิตพืชผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง	๒๖.๖๗	๗๓.๓๓	
๖. การจัดทำบัญชีต้นทุนอาชีพ และบัญชีรับจ่ายในครัวเรือน	๓๕.๒๙	๖๔.๗๑	
๗. การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	๖๖.๖๗	๓๓.๓๓	
๘. การรวมกลุ่มตามหลักการและวิธีการสหกรณ์	๑๐.๐๐	๙๐.๐๐	
๙. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่	๖๓.๑๖	๓๖.๘๔	

หลักสูตร	ถ่ายทอดความรู้	ไม่ถ่ายทอดความรู้
เฉลี่ย	๔๒.๓๑	๕๗.๖๙

ที่มา : จากการสำรวจ

๓.๔.๓ ด้านสิ่งแวดล้อม

การเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมในแปลงเกษตรกร ผู้ผ่านการอบรมที่นำความรู้ไปปฏิบัติแล้ว เห็นว่าสิ่งแวดล้อมในแปลงเกษตรกรมีการเปลี่ยนแปลง ซึ่งผู้อบรมนำความรู้ไปปฏิบัติในหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม ได้แก่ หลักสูตรที่ ๑ การเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง หลักสูตรที่ ๓ การผลิตผักปลอดสารพิษ และหลักสูตรที่ ๕ การผลิตพืชผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ในภาพรวมมีการเปลี่ยนแปลงดีขึ้น ร้อยละ ๗๕.๐๐ และไม่เปลี่ยนแปลงร้อยละ ๒๕.๐๐ เมื่อพิจารณารายหลักสูตรพบว่า

หลักสูตรที่ ๑ การเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ส่วนใหญ่นำความรู้ไปปฏิบัติแล้ว เห็นว่าสิ่งแวดล้อมในแปลงเกษตรกรมีการเปลี่ยนแปลงดีขึ้นร้อยละ ๖๑.๑๑ จากการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ทำให้สภาพดินดีขึ้น ระบบนิเวศน์ในแปลงเกษตรกรดีขึ้น และนำไปปฏิบัติแล้วเห็นว่ายังไม่เปลี่ยนแปลงร้อยละ ๓๘.๘๙

หลักสูตรที่ ๓ การผลิตผักปลอดสารพิษ ส่วนใหญ่นำความรู้ไปปฏิบัติแล้วเห็นสิ่งแวดล้อมในแปลงเกษตรกรมีการเปลี่ยนแปลงดีขึ้นร้อยละ ๘๖.๖๗ จากการที่ผู้ผ่านการอบรมการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ น้ำหมักชีวภาพมากขึ้น ทำให้สภาพดินดีขึ้น และนำไปปฏิบัติแล้วเห็นว่ายังไม่เปลี่ยนแปลงร้อยละ ๑๓.๓๓

หลักสูตรที่ ๕ การผลิตพืชผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ส่วนใหญ่นำความรู้ไปปฏิบัติแล้วเห็นสิ่งแวดล้อมในแปลงเกษตรกรมีการเปลี่ยนแปลงดีขึ้นร้อยละ ๘๐.๐๐ จากการที่ผู้ผ่านการอบรมการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ น้ำหมักชีวภาพมากขึ้นทำให้สภาพดินดีขึ้น และนำไปปฏิบัติแล้วเห็นว่ายังไม่เปลี่ยนแปลงร้อยละ ๒๐.๐๐ ดังตารางที่ ๑๑

ตารางที่ ๑๑ การเปลี่ยนแปลงด้านสิ่งแวดล้อมในแปลงเกษตรกร

หน่วย : ร้อยละ

หลักสูตร	สิ่งแวดล้อมในแปลงเกษตรกรดีขึ้น	สิ่งแวดล้อมในแปลงเกษตรกรไม่เปลี่ยนแปลง
๑. การเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง	๖๑.๑๑	๓๘.๘๙
๓. การผลิตผักปลอดสารพิษ	๘๖.๖๗	๑๓.๓๓
๕. การผลิตพืชผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง	๘๐.๐๐	๒๐.๐๐
เฉลี่ย	๗๕.๐๐	๒๕.๐๐

ที่มา : จากการสำรวจ

๓.๔.๔ ด้านความยั่งยืน

๑) ความต่อเนื่องในการนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติ ในภาพรวมผู้ผ่านการอบรมที่ปัจจุบันยังนำความรู้ไปปฏิบัติเฉลี่ยร้อยละ ๔๗.๖๙ รองลงมาไม่ปฏิบัติแล้วเฉลี่ยร้อยละ ๓๘.๔๖ และนำไปปฏิบัติบ้างเฉลี่ยร้อยละ ๑๓.๘๕ เมื่อแยกเป็นหลักสูตรพบว่า

หลักสูตรที่ ๑ การเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ผู้ผ่านการอบรมที่ปัจจุบันยังนำความรู้ไปปฏิบัติร้อยละ ๗๗.๗๗ เช่น ปลูกผักบริโภค ลดรายจ่าย และสร้างรายได้ในครัวเรือน รองลงมาปฏิบัติบ้างร้อยละ ๑๖.๖๗ และไม่ปฏิบัติแล้วร้อยละ ๕.๕๖ เนื่องจากไม่มีเวลา

หลักสูตรที่ ๒ การถนอมและการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร ผู้ผ่านการอบรมที่ปัจจุบันไม่นำความรู้ไปปฏิบัติร้อยละ ๙๓.๓๓ เนื่องจากวัตถุดิบมีราคาแพง ขั้นตอนยุ่งยาก และจำความรู้ไม่ได้แล้ว ส่วนปัจจุบันยังนำความรู้ไปปฏิบัติร้อยละ ๖.๖๗

หลักสูตรที่ ๓ การผลิตผักปลอดสารพิษ ผู้ผ่านการอบรมที่ปัจจุบันยังนำความรู้ไปปฏิบัติร้อยละ ๑๐๐.๐๐ เนื่องจากสามารถลดต้นทุนค่าสารเคมีได้ สร้างรายได้ ลดรายจ่ายในครัวเรือน และปลอดภัยกับตนเองและผู้บริโภค

หลักสูตรที่ ๔ การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวกำลังานนา ผู้ผ่านการอบรมที่ปัจจุบันยังไม่นำความรู้ไปปฏิบัติร้อยละ ๖๖.๖๗ เนื่องจากขั้นตอนการปลูกยุ่งยาก และเกษตรกรยังไม่มิตลาดรองรับที่แน่นอน และปฏิบัติบ้างร้อยละ ๓๓.๓๓ เช่น การใช้อินทรีย์ทดแทนเคมี และวิธีการดูแลรักษาข้าว

หลักสูตรที่ ๕ การผลิตพืชผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ผู้ผ่านการอบรมที่ปัจจุบันนำความรู้ไปปฏิบัติร้อยละ ๗๓.๓๓ เนื่องจากลดรายจ่าย และบริโภคในครัวเรือน รองลงมาปฏิบัติบ้างร้อยละ ๒๐.๐๐ และไม่ปฏิบัติแล้วร้อยละ ๖.๖๗

หลักสูตรที่ ๖ การจัดทำบัญชีต้นทุนอาชีพ และบัญชีรับจ่ายในครัวเรือน ผู้ผ่านการอบรมที่ปัจจุบันไม่นำความรู้ไปปฏิบัติร้อยละ ๗๖.๔๗ เนื่องจากเห็นว่าการบันทึกบัญชียุ่งยาก จำคำแนะนำไม่ได้ ไม่มีเวลา และอายุมาก รองลงมานำไปปฏิบัติร้อยละ ๑๗.๖๕ และปฏิบัติบางส่วนร้อยละ ๕.๘๘

หลักสูตรที่ ๗ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ผู้ผ่านการอบรมที่ปัจจุบันไม่นำความรู้ไปปฏิบัติร้อยละ ๖๖.๖๗ เนื่องจากไม่มีพันธุ์ปลา และพลาสติกรองบ่อเสื่อมสภาพ และนำไปปฏิบัติร้อยละ ๓๓.๓๓

หลักสูตรที่ ๘ การรวมกลุ่มตามหลักการและวิธีการสหกรณ์ ผู้ผ่านการอบรมที่ปัจจุบันนำความรู้ไปปฏิบัติร้อยละ ๙๐.๐๐ และไม่ปฏิบัติแล้วร้อยละ ๑๐.๐๐

หลักสูตรที่ ๙ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ ผู้ผ่านการอบรมที่ปัจจุบันนำความรู้ไปปฏิบัติร้อยละ ๓๖.๘๔ เนื่องจากสามารถเพิ่มมูลค่าผลผลิตการเกษตรจากการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ และลดรายจ่ายในครัวเรือน รองลงมาปฏิบัติบางส่วนร้อยละ ๓๑.๕๘ และไม่ปฏิบัติแล้วร้อยละ ๓๑.๕๘ เนื่องจากไม่มีเวลา และกิจกรรมไม่สอดคล้องกับผลผลิตการเกษตร ดังตารางที่ ๑๒

ตารางที่ ๑๒ การนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติต่อเนื่อง

หน่วย : ร้อยละ

หลักสูตร	ทำอยู่	ทำบ้าง	เลิกทำแล้ว
๑. การเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง	๗๗.๗๗	๑๖.๖๗	๕.๕๖
๒. การถนอมและการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร	๖.๖๗	-	๙๓.๓๓
๓. การผลิตผักปลอดสารพิษ	๑๐๐.๐๐	-	-
๔. การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวกำลังานนา	-	๓๓.๓๓	๖๖.๖๗
๕. การผลิตพืชผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง	๗๓.๓๓	๒๐.๐๐	๖.๖๗
๖. การจัดทำบัญชีต้นทุนอาชีพ และบัญชีรับจ่ายในครัวเรือน	๑๗.๖๕	๕.๘๘	๗๖.๔๗
๗. การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	๓๓.๓๓	-	๖๖.๖๗
๘. การรวมกลุ่มตามหลักการและวิธีการสหกรณ์	๙๐.๐๐	-	๑๐.๐๐
๙. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่	๓๖.๘๔	๓๑.๕๘	๓๑.๕๘
เฉลี่ย	๔๗.๖๙	๑๓.๘๕	๓๘.๔๖

ที่มา : จากการสำรวจ

๒) การดำเนินการต่อเนื่องในอนาคต ในภาพรวมผู้ผ่านการอบรมที่นำความรู้ไปปฏิบัติ เห็นว่าจะดำเนินการต่อในอนาคตเฉลี่ยร้อยละ ๓๓.๐๘ รองลงมาไม่ดำเนินการต่อแล้วเฉลี่ยร้อยละ ๓๐.๗๗ ปฏิบัติบางกิจกรรมต่อในอนาคตเฉลี่ยร้อยละ ๒๖.๑๕ และยังไม่แน่ใจเฉลี่ยร้อยละ ๑๐.๐๐ และ เมื่อแยกเป็น รายหลักสูตรพบว่า

หลักสูตรที่ ๑ การเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ผู้ผ่านการอบรมจะนำความรู้ไปปฏิบัติต่อในอนาคตร้อยละ ๖๑.๑๑ เนื่องจากสามารถลดรายจ่าย และสร้างรายได้ในครัวเรือนได้ รองลงมาปฏิบัติบางกิจกรรมต่อในอนาคตร้อยละ ๒๗.๗๘ และไม่ปฏิบัติต่อในอนาคตร้อยละ ๑๑.๑๑

หลักสูตรที่ ๒ การถนอมและการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร ผู้ผ่านการอบรมไม่ปฏิบัติต่อในอนาคตร้อยละ ๙๓.๓๓ เนื่องจากวัตถุดิบราคาแพง ขั้นตอนยุ่งยาก และจำความรู้ไม่ได้แล้ว และปฏิบัติบางกิจกรรมต่อในอนาคตร้อยละ ๖.๖๗

หลักสูตรที่ ๓ การผลิตผักปลอดสารพิษ ผู้ผ่านการอบรมจะนำความรู้ไปปฏิบัติต่อในอนาคต ร้อยละ ๖๖.๖๗ เนื่องจากสามารถสร้างรายได้ ลดรายจ่าย และการผลิตผักปลอดสารพิษปลอดภัยต่อตนเอง และผู้บริโภคส่วนปฏิบัติบางกิจกรรมต่อในอนาคตร้อยละ ๓๓.๓๓

หลักสูตรที่ ๔ การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวกำลังานนา ผู้ผ่านการอบรมจะนำความรู้ไปปฏิบัติ บางกิจกรรมต่อในอนาคตร้อยละ ๔๐.๐๐ เนื่องจากนำความรู้เรื่องวิธีการผลิตสามารถนำมาปรับใช้ในแปลง รองลงมาไม่แน่ใจว่าจะดำเนินการต่อในอนาคตร้อยละ ๓๓.๓๓ เนื่องจากเกษตรกรยังไม่มั่นใจในตลาดรับซื้อ และไม่ปฏิบัติต่อในอนาคตร้อยละ ๒๖.๖๗

หลักสูตรที่ ๕ การผลิตพืชผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ผู้ผ่านการอบรม จะนำความรู้ไปปฏิบัติต่อในอนาคตร้อยละ ๕๓.๓๓ เนื่องจากลดรายจ่าย และบริโภคในครัวเรือน รองลงมา ปฏิบัติบางกิจกรรมต่อในอนาคตร้อยละ ๔๐.๐๐ และไม่แน่ใจว่าจะดำเนินการต่อในอนาคตร้อยละ ๖.๖๗

หลักสูตรที่ ๖ การจัดทำบัญชีต้นทุนอาชีพ และบัญชีรับจ่ายในครัวเรือน ผู้ผ่านการอบรมไม่ปฏิบัติตามในอนาคตร้อยละ ๖๔.๗๑ เนื่องจากอายุมาก จำค่านำไม่ได้ และไม่มีเวลา รองลงมาไม่แน่ใจว่าจะดำเนินการต่อในอนาคตร้อยละ ๑๗.๖๕ นำความรู้ไปปฏิบัติตามในอนาคตร้อยละ ๑๑.๗๖ เนื่องจากเมื่อจบบันทึกบัญชีรายรับจ่าย เห็นรายรับจ่ายฟุ่มเฟือยสามารถลดรายจ่ายจากการบันทึกบัญชีได้ และปฏิบัติบางกิจกรรมต่อในอนาคตร้อยละ ๕.๘๘

หลักสูตรที่ ๗ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ผู้ผ่านการอบรมจะนำความรู้ไปปฏิบัติตามในอนาคตร้อยละ ๓๓.๓๔ เนื่องจากสามารถลดรายจ่ายและเพิ่มรายได้จากการเลี้ยงสัตว์น้ำได้ ไม่แน่ใจว่าจะดำเนินการต่อในอนาคตร้อยละ ๓๓.๓๓ และไม่ปฏิบัติตามในอนาคตร้อยละ ๓๓.๓๓ เนื่องจากต้นทุนในการเพาะเลี้ยงสูง และใช้ระยะเวลาในการเพาะเลี้ยงค่อนข้างมาก

หลักสูตรที่ ๘ การรวมกลุ่มตามหลักการและวิธีการสหกรณ์ ผู้ผ่านการอบรมจะนำความรู้ไปปฏิบัติตามในอนาคตร้อยละ ๘๐.๐๐ เนื่องจากมีรายได้เสริมจากประโยชน์การรวมกลุ่ม เช่น เงินปันผลประจำปีของกลุ่ม ไม่แน่ใจว่าจะดำเนินการต่อในอนาคตร้อยละ ๑๐.๐๐ เนื่องจากไม่มั่นใจการรวมกลุ่มของชุมชน และไม่ปฏิบัติตามในอนาคตร้อยละ ๑๐.๐๐ เนื่องจากอายุมาก

หลักสูตรที่ ๙ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ ผู้ผ่านการอบรมจะนำความรู้ปฏิบัติบางกิจกรรมต่อในอนาคตร้อยละ ๕๒.๖๓ เนื่องจากบริบทในครัวเรือน สร้างรายได้ และลดต้นทุน รองลงมาไม่ปฏิบัติตามในอนาคตร้อยละ ๓๑.๕๘ เนื่องจากอายุมาก ไปปฏิบัติตามในอนาคตร้อยละ ๑๐.๕๓ และไม่แน่ใจว่าจะดำเนินการต่อในอนาคตร้อยละ ๕.๒๖ ดังตารางที่ ๑๓

ตารางที่ ๑๓ การดำเนินการต่อเนื่องในอนาคต

หลักสูตร	หน่วย : ร้อยละ			
	ไม่ทำต่อ	ไม่แน่ใจ	ทำบางกิจกรรม	ทำต่อทุกกิจกรรม
๑. การเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง	๑๑.๑๑	-	๒๗.๗๘	๖๑.๑๑
๒. การถนอมและการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร	๙๓.๓๓	-	๖.๖๗	-
๓. การผลิตผักปลอดสารพิษ	-	-	๓๓.๓๓	๖๖.๖๗
๔. การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวกำลังนา	๒๖.๖๗	๓๓.๓๓	๔๐.๐๐	-
๕. การผลิตพืชผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง	-	๖.๖๗	๔๐.๐๐	๕๓.๓๓
๖. การจัดทำบัญชีต้นทุนอาชีพและบัญชีรับจ่ายในครัวเรือน	๖๔.๗๑	๑๗.๖๕	๕.๘๘	๑๑.๗๖
๗. การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	๓๓.๓๓	๓๓.๓๓	-	๓๓.๓๔
๘. การรวมกลุ่มตามหลักการและวิธีการสหกรณ์	๑๐.๐๐	๑๐.๐๐	-	๘๐.๐๐
๙. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่	๓๑.๕๘	๕.๒๖	๕๒.๖๓	๑๐.๕๓
เฉลี่ย	๓๐.๗๗	๑๐.๐๐	๒๖.๑๕	๓๓.๐๘

ที่มา : จากการสำรวจ

๓.๔.๕ ด้านความพึงพอใจต่อการเข้ารับการอบรม

ผู้ผ่านการอบรมมีความพึงพอใจต่อการอบรมในภาพรวมระดับมากด้วยค่าคะแนน ๔.๑๘ โดยพึงพอใจระดับมากเฉลี่ยร้อยละ ๔๖.๑๑ เนื่องจากเนื้อหาการฝึกอบรมตรงตามความสนใจ สถานที่ฝึกอบรมมีความพร้อม วิทยากรมีความรู้ และถ่ายทอดได้ครบถ้วน อาหาร/อาหารว่างมีความเพียงพอ เป็นต้น รองลงมาพึงพอใจระดับมากที่สุดเฉลี่ยร้อยละ ๓๙.๒๔ พึงพอใจระดับปานกลางเฉลี่ยร้อยละ ๑๒.๔๐ เนื่องจากบางหลักสูตรมีเวลาในการร่วมแลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็นน้อยเกินไป และพึงพอใจระดับน้อยเฉลี่ยร้อยละ ๒.๒๕ เนื่องจากบางหลักสูตรมีเนื้อหาไม่สอดคล้องกับระยะเวลาที่อบรม เมื่อพิจารณารายหลักสูตร พบว่า

หลักสูตรที่ ๑ การเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ผู้ผ่านการอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๔๓ โดยส่วนใหญ่พึงพอใจในระดับมากที่สุดร้อยละ ๕๓.๖๘ รองลงมาพึงพอใจในระดับมากร้อยละ ๓๖.๐๓ และพึงพอใจในระดับปานกลางร้อยละ ๑๐.๒๙

หลักสูตรที่ ๒ การถนอมและการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร ผู้ผ่านการอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๓๒ โดยส่วนใหญ่พึงพอใจในระดับมากที่สุดร้อยละ ๕๓.๗๗ รองลงมาพึงพอใจในระดับมากร้อยละ ๒๗.๓๖ พึงพอใจในระดับปานกลางร้อยละ ๑๖.๐๔ และพึงพอใจในระดับน้อยร้อยละ ๒.๘๓

หลักสูตรที่ ๓ การผลิตผักปลอดสารพิษ ผู้ผ่านการอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๓๒ โดยส่วนใหญ่พึงพอใจในระดับมากร้อยละ ๕๕.๒๖ รองลงมาพึงพอใจในระดับมากที่สุดร้อยละ ๓๘.๖๐ และพึงพอใจในระดับปานกลางร้อยละ ๖.๑๔

หลักสูตรที่ ๔ การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวกำลังนา ผู้ผ่านการอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๓๔ โดยส่วนใหญ่พึงพอใจในระดับมากที่สุดร้อยละ ๔๗.๗๙ รองลงมาพึงพอใจในระดับมากร้อยละ ๔๐.๗๑ พึงพอใจในระดับปานกลางร้อยละ ๙.๗๓ และพึงพอใจในระดับน้อยร้อยละ ๑.๗๗

หลักสูตรที่ ๕ การผลิตพืชผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ผู้ผ่านการอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๓.๘๒ โดยส่วนใหญ่พึงพอใจในระดับมากร้อยละ ๗๘.๓๔ รองลงมาพึงพอใจในระดับปานกลางร้อยละ ๑๕.๘๓ พึงพอใจในระดับมากที่สุดร้อยละ ๓.๓๓ และพึงพอใจในระดับน้อยร้อยละ ๒.๕๐

หลักสูตรที่ ๖ การจัดทำบัญชีต้นทุนอาชีพ และบัญชีรับจ่ายในครัวเรือน ผู้ผ่านการอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๐๒ โดยส่วนใหญ่พึงพอใจในระดับมากร้อยละ ๔๐.๔๗ รองลงมาพึงพอใจในระดับมากที่สุดร้อยละ ๓๔.๙๒ พึงพอใจในระดับปานกลางร้อยละ ๑๙.๐๕ และพึงพอใจในระดับน้อยร้อยละ ๕.๕๖

หลักสูตรที่ ๗ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ผู้ผ่านการอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๓.๗๖ โดยส่วนใหญ่พึงพอใจในระดับมากร้อยละ ๖๖.๖๗ รองลงมาพึงพอใจในระดับปานกลางร้อยละ ๒๗.๐๘ พึงพอใจในระดับน้อยร้อยละ ๔.๑๗ และพึงพอใจในระดับมากที่สุดร้อยละ ๒.๐๘

หลักสูตรที่ ๘ การรวมกลุ่มตามหลักการและวิธีการสหกรณ์ ผู้ผ่านการอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๒๕ โดยส่วนใหญ่พึงพอใจในระดับมากที่สุดร้อยละ ๔๙.๓๑ รองลงมาพึงพอใจในระดับมากที่สุดร้อยละ ๓๘.๓๖ พึงพอใจในระดับปานกลางร้อยละ ๘.๒๒ และพึงพอใจในระดับน้อยร้อยละ ๔.๑๑

หลักสูตรที่ ๙ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ ผู้ผ่านการอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๔๕ โดยส่วนใหญ่พึงพอใจในระดับมากที่สุดร้อยละ ๕๕.๗๒ รองลงมาพึงพอใจในระดับมากที่สุดร้อยละ ๓๕.๗๑ พึงพอใจในระดับปานกลางร้อยละ ๗.๑๔ และพึงพอใจในระดับน้อยร้อยละ ๑.๔๓ ดังตารางที่ ๑๔

ตารางที่ ๑๔ ระดับความพึงพอใจในภาพรวมการฝึกอบรม

หน่วย : ร้อยละ

หลักสูตร	ระดับ				ค่า คะแนน (เต็ม ๕)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย		
๑. การเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง	๕๓.๖๘	๓๖.๐๓	๑๐.๒๙	-	๔.๔๓	มากที่สุด
๒. การถนอมและการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร	๕๓.๗๗	๒๗.๓๖	๑๖.๐๔	๒.๘๓	๔.๓๒	มากที่สุด
๓. การผลิตผักปลอดสารพิษ	๓๘.๖๐	๕๕.๒๖	๖.๑๔	-	๔.๓๒	มากที่สุด
๔. การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวกำลังนา	๔๗.๗๙	๔๐.๗๑	๙.๗๓	๑.๗๗	๔.๓๔	มากที่สุด
๕. การผลิตพืชผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง	๓.๓๓	๗๘.๓๔	๑๕.๘๓	๒.๕๐	๓.๘๒	มาก
๖. การจัดทำบัญชีต้นทุนอาชีพและบัญชีรับจ่ายในครัวเรือน	๓๔.๙๒	๔๐.๔๗	๑๙.๐๕	๕.๕๖	๔.๐๒	มาก
๗. การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	๒.๐๘	๖๖.๖๗	๒๗.๐๘	๔.๑๗	๓.๗๖	มาก
๘. การรวมกลุ่มตามหลักการและวิธีการสหกรณ์	๓๘.๓๖	๔๙.๓๑	๘.๒๒	๔.๑๑	๔.๒๕	มากที่สุด
๙. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่	๕๕.๗๒	๓๕.๗๑	๗.๑๔	๑.๔๓	๔.๔๕	มากที่สุด
เฉลี่ย	๓๙.๒๔	๔๖.๑๑	๑๒.๔๐	๒.๒๕	๔.๑๘	มาก

ที่มา : จากการสำรวจ

ระดับความพอใจแยกพิจารณาแต่ละด้านดังนี้

๑) ด้านเนื้อหาการอบรม พบว่าในภาพรวมเนื้อหาการอบรมตรงตามความสนใจระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๒๘ โดยส่วนใหญ่พึงพอใจในระดับมากที่สุดเฉลี่ยร้อยละ ๔๐.๗๗ รองลงมาพึงพอใจในระดับมากที่สุดร้อยละ ๔๘.๔๖ พึงพอใจในระดับปานกลางเฉลี่ยร้อยละ ๘.๔๖ และพึงพอใจในระดับน้อยเฉลี่ยร้อยละ ๒.๓๑ เมื่อพิจารณารายหลักสูตรพบว่า

หลักสูตรที่ ๑ การเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ผู้ผ่านการอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๓๙ โดยส่วนใหญ่พึงพอใจในระดับมากที่สุดร้อยละ ๕๐.๐๐ รองลงมาพึงพอใจในระดับมากที่สุดร้อยละ ๓๘.๘๙ และพึงพอใจในปานกลางร้อยละ ๑๑.๑๑

หลักสูตรที่ ๒ การถนอมและการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร ผู้ผ่านการอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๒๐ โดยส่วนใหญ่พึงพอใจในระดับมากที่สุดร้อยละ ๔๖.๖๗ รองลงมาพึงพอใจในระดับมากที่สุดร้อยละ ๓๓.๓๓ พึงพอใจในปานกลางร้อยละ ๑๓.๓๓ และพึงพอใจในระดับน้อยร้อยละ ๖.๖๗

หลักสูตรที่ ๓ การผลิตผักปลอดสารพิษ ผู้ผ่านการอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๔๐ โดยส่วนใหญ่พึงพอใจในระดับมากที่สุดร้อยละ ๖๐.๐๐ และพึงพอใจในระดับมากที่สุดร้อยละ ๔๐.๐๐

หลักสูตรที่ ๔ การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวกำลังนา ผู้ผ่านการอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๕๓ โดยส่วนใหญ่พึงพอใจในระดับมากที่สุดร้อยละ ๕๓.๓๓ และพึงพอใจในระดับมากที่สุดร้อยละ ๔๖.๖๗

หลักสูตรที่ ๕ การผลิตพืชผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ผู้ผ่านการอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๓.๙๓ โดยส่วนใหญ่พึงพอใจในระดับมากที่สุดร้อยละ ๘๐.๐๐ รองลงมาพึงพอใจในระดับปานกลางร้อยละ ๑๓.๓๓ และพึงพอใจในระดับมากที่สุดร้อยละ ๖.๖๗

หลักสูตรที่ ๖ การจัดทำบัญชีต้นทุนอาชีพ และบัญชีรับจ่ายในครัวเรือน ผู้ผ่านการอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๓.๙๔ โดยส่วนใหญ่พึงพอใจในระดับมากที่สุดร้อยละ ๔๑.๑๘ รองลงมาพึงพอใจในระดับมากที่สุดร้อยละ ๒๓.๕๓ พึงพอใจในปานกลางร้อยละ ๒๓.๕๓ และพึงพอใจในระดับน้อยร้อยละ ๑๑.๗๖

หลักสูตรที่ ๗ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ผู้ผ่านการอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๓.๘๓ โดยส่วนใหญ่พึงพอใจในระดับมากที่สุดร้อยละ ๘๓.๓๓ และพึงพอใจในระดับปานกลางร้อยละ ๑๖.๖๗

หลักสูตรที่ ๘ การรวมกลุ่มตามหลักการและวิธีการสหกรณ์ ผู้ผ่านการอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๓๐ โดยส่วนใหญ่พึงพอใจในระดับมากที่สุดร้อยละ ๗๐.๐๐ และพึงพอใจในระดับมากที่สุดร้อยละ ๓๐.๐๐

หลักสูตรที่ ๙ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ ผู้ผ่านการอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๖๓ โดยส่วนใหญ่พึงพอใจในระดับมากที่สุดร้อยละ ๖๓.๑๖ และพึงพอใจในระดับมากที่สุดร้อยละ ๓๖.๘๔ ดังตารางที่ ๑๕

ตารางที่ ๑๕ ระดับความพึงพอใจด้านเนื้อหาที่จัดอบรม

หน่วย : ร้อยละ

หลักสูตร	ระดับ				ค่า คะแนน (เต็ม ๕)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย		
๑. การเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง	๕๐.๐๐	๓๘.๘๙	๑๑.๑๑	-	๔.๓๙	มากที่สุด
๒. การถนอมและการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร	๔๖.๖๗	๓๓.๓๓	๑๓.๓๓	๖.๖๗	๔.๒๐	มาก
๓. การผลิตผักปลอดสารพิษ	๔๐.๐๐	๖๐.๐๐	-	-	๔.๔๐	มากที่สุด
๔. การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวกำลังนา	๕๓.๓๓	๔๖.๖๗	-	-	๔.๕๓	มากที่สุด
๕. การผลิตพืชผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง	๖.๖๗	๘๐.๐๐	๑๓.๓๓	-	๓.๙๓	มาก
๖. การจัดทำบัญชีต้นทุนอาชีพและบัญชีรับจ่ายในครัวเรือน	๔๑.๑๘	๒๓.๕๓	๒๓.๕๓	๑๑.๗๖	๓.๙๔	มาก
๗. การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	-	๘๓.๓๓	๑๖.๖๗	-	๓.๘๓	มาก
๘. การรวมกลุ่มตามหลักการและวิธีการสหกรณ์	๓๐.๐๐	๗๐.๐๐	-	-	๔.๓๐	มากที่สุด
๙. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่	๖๓.๑๖	๓๖.๘๔	-	-	๔.๖๓	มากที่สุด
เฉลี่ย	๔๐.๗๗	๔๘.๔๖	๘.๔๖	๒.๓๑	๔.๒๘	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

๒) ด้านวิทยากร สอบถามความพึงพอใจผู้ผ่านการอบรมในเรื่องความรอบรู้ของวิทยากร ต่อเนื้อหาวิชาที่ถ่ายทอด ความชัดเจนในการบรรยาย การนำเสนออย่างครบถ้วน รวมทั้งบุคลิกภาพและการสร้างบรรยากาศในการฝึกอบรม ในภาพรวมผู้ผ่านการอบรมพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๔๑ โดยส่วนใหญ่พึงพอใจในระดับมากที่สุดเฉลี่ยร้อยละ ๕๐.๐๐ รองลงมาพึงพอใจในระดับมากที่สุดเฉลี่ยร้อยละ ๔๕.๓๘ และพึงพอใจในระดับปานกลางเฉลี่ยร้อยละ ๔.๖๒ พิจารณารายหลักสูตรพบว่า

หลักสูตรที่ ๑ การเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ผู้ผ่านการอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๖๑ โดยส่วนใหญ่พึงพอใจในระดับมากที่สุดร้อยละ ๖๖.๖๖ รองลงมาพึงพอใจในระดับมากที่สุดร้อยละ ๒๗.๗๘ และพึงพอใจในระดับปานกลางร้อยละ ๕.๕๖

หลักสูตรที่ ๒ การถนอมและการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร ผู้ผ่านการอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๔๗ โดยส่วนใหญ่พึงพอใจในระดับมากที่สุดร้อยละ ๖๐.๐๐ รองลงมาพึงพอใจในระดับมากที่สุดร้อยละ ๒๖.๖๗ และพึงพอใจในระดับปานกลางร้อยละ ๑๓.๓๓

หลักสูตรที่ ๓ การผลิตผักปลอดสารพิษ ผู้ผ่านการอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๔๐ โดยส่วนใหญ่พึงพอใจในระดับมากที่สุดร้อยละ ๖๐.๐๐ และพึงพอใจในระดับมากที่สุดร้อยละ ๔๐.๐๐

หลักสูตรที่ ๔ การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวกำลังานนา ผู้ผ่านการอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๕๓ โดยส่วนใหญ่พึงพอใจในระดับมากที่สุดร้อยละ ๕๓.๓๓ และพึงพอใจในระดับมากที่สุดร้อยละ ๔๖.๖๗

หลักสูตรที่ ๕ การผลิตพืชผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ผู้ผ่านการอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๐๐ โดยพึงพอใจในระดับมากที่สุดร้อยละ ๑๐๐.๐๐

หลักสูตรที่ ๖ การจัดทำบัญชีต้นทุนอาชีพ และบัญชีรับจ่ายในครัวเรือน ผู้ผ่านการอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๑๘ โดยส่วนใหญ่พึงพอใจในระดับมากที่สุดร้อยละ ๗๐.๕๙ รองลงมาพึงพอใจในระดับมากที่สุดร้อยละ ๒๓.๕๓ และพึงพอใจในระดับปานกลางร้อยละ ๕.๘๘

หลักสูตรที่ ๗ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ผู้ผ่านการอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๓.๘๓ โดยส่วนใหญ่พึงพอใจในระดับมากที่สุดร้อยละ ๘๓.๓๓ และพึงพอใจในระดับปานกลางร้อยละ ๑๖.๖๗

หลักสูตรที่ ๘ การรวมกลุ่มตามหลักการและวิธีการสหกรณ์ ผู้ผ่านการอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๕๐ โดยพึงพอใจในระดับมากที่สุดร้อยละ ๕๐.๐๐ และพึงพอใจในระดับมากที่สุดร้อยละ ๕๐.๐๐

หลักสูตรที่ ๙ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ ผู้ผ่านการอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๗๔ โดยส่วนใหญ่พึงพอใจในระดับมากที่สุดร้อยละ ๗๘.๙๕ รองลงมาพึงพอใจในระดับมากที่สุดร้อยละ ๑๕.๗๙ และพึงพอใจในระดับปานกลางร้อยละ ๕.๒๖ ดังตารางที่ ๑๖

ตารางที่ ๑๖ ระดับความพึงพอใจด้านวิทยากร

หลักสูตร	ระดับ				ค่า	
	มาก	มาก	ปาน	น้อย	คะแนน	แปลผล
	ที่สุด		กลาง		(เต็ม ๕)	
๑. การเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง	๖๖.๖๖	๒๗.๗๘	๕.๕๖	-	๔.๖๑	มากที่สุด
๒. การถนอมและการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร	๖๐.๐๐	๒๖.๖๗	๑๓.๓๓	-	๔.๔๗	มากที่สุด
๓. การผลิตผักปลอดสารพิษ	๔๐.๐๐	๖๐.๐๐	-	-	๔.๔๐	มากที่สุด
๔. การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวกำลังานนา	๕๓.๓๓	๔๖.๖๗	-	-	๔.๕๓	มากที่สุด
๕. การผลิตพืชผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง	-	๑๐๐	-	-	๔.๐๐	มาก
๖. การจัดทำบัญชีต้นทุนอาชีพและบัญชีรับจ่ายในครัวเรือน	๒๓.๕๓	๗๐.๕๙	๕.๘๘	-	๔.๑๘	มาก
๗. การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	-	๘๓.๓๓	๑๖.๖๗	-	๓.๘๓	มาก
๘. การรวมกลุ่มตามหลักการและวิธีการสหกรณ์	๕๐.๐๐	๕๐.๐๐	-	-	๔.๕๐	มากที่สุด
๙. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่	๗๘.๙๕	๑๕.๗๙	๕.๒๖	-	๔.๗๔	มากที่สุด
เฉลี่ย	๔๕.๓๘	๕๐.๐๐	๔.๖๒	-	๔.๔๑	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

๓) ด้านการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการอบรมของผู้ผ่านการอบรม ในภาพรวมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๑๕ โดยส่วนใหญ่พึงพอใจในระดับมากที่สุดร้อยละ ๕๐.๗๗ รองลงมา พึงพอใจในระดับมากที่สุดเฉลี่ยร้อยละ ๓๒.๓๑ และพึงพอใจในระดับปานกลางเฉลี่ย ร้อยละ ๑๖.๙๒ พิจารณารายหลักสูตรพบว่า

หลักสูตรที่ ๑ การเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ผู้ผ่านการอบรมพึงพอใจในระดับ มากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๒๘ โดยส่วนใหญ่พึงพอใจในระดับมากที่สุดร้อยละ ๔๔.๔๔ รองลงมาพึงพอใจ ในระดับมากร้อยละ ๓๘.๘๙ และพึงพอใจในระดับปานกลางร้อยละ ๑๖.๖๗

หลักสูตรที่ ๒ การถนอมและการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร ผู้ผ่านการอบรมพึงพอใจ ในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๒๗ โดยส่วนใหญ่พึงพอใจในระดับมากที่สุดร้อยละ ๕๓.๓๓ รองลงมา พึงพอใจในระดับมากร้อยละ ๒๐.๐๐ และพึงพอใจในระดับปานกลางร้อยละ ๒๖.๖๗

หลักสูตรที่ ๓ การผลิตผักปลอดสารพิษ ผู้ผ่านการอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่า คะแนน ๔.๐๐ โดยส่วนใหญ่พึงพอใจในระดับมากร้อยละ ๖๐.๐๐ พึงพอใจในระดับมากที่สุดร้อยละ ๒๐.๐๐ และพึงพอใจในระดับปานกลางร้อยละ ๒๐.๐๐

หลักสูตรที่ ๔ การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวกำลังนา ผู้ผ่านการอบรมพึงพอใจในระดับมาก ที่ค่าคะแนน ๔.๑๓ โดยส่วนใหญ่พึงพอใจในระดับมากร้อยละ ๔๖.๖๗ รองลงมาพึงพอใจในระดับมากที่สุด ร้อยละ ๓๓.๓๓ และพึงพอใจในระดับปานกลางร้อยละ ๒๐.๐๐

หลักสูตรที่ ๕ การผลิตพืชผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ผู้ผ่านการอบรม พึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๓.๘๗ โดยส่วนใหญ่พึงพอใจในระดับมากร้อยละ ๘๖.๖๗ และพึงพอใจ ในระดับปานกลางร้อยละ ๑๓.๓๓

หลักสูตรที่ ๖ การจัดทำบัญชีต้นทุนอาชีพ และบัญชีรับจ่ายในครัวเรือน ผู้ผ่านการอบรม พึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๑๒ โดยส่วนใหญ่พึงพอใจในระดับมากร้อยละ ๔๑.๑๘ รองลงมา พึงพอใจในระดับมากที่สุดร้อยละ ๓๕.๒๙ และพึงพอใจในระดับปานกลางร้อยละ ๒๓.๕๓

หลักสูตรที่ ๗ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ผู้ผ่านการอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๐๐ โดยส่วนใหญ่พึงพอใจในระดับมากร้อยละ ๖๖.๖๖ รองลงมาพึงพอใจในระดับมากที่สุดร้อยละ ๑๖.๖๗ และพึงพอใจในระดับปานกลางร้อยละ ๑๖.๖๗

หลักสูตรที่ ๘ การรวมกลุ่มตามหลักการและวิธีการสหกรณ์ ผู้ผ่านการอบรมพึงพอใจ ในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๒๐ โดยส่วนใหญ่พึงพอใจในระดับมากร้อยละ ๖๐.๐๐ รองลงมาพึงพอใจใน ระดับมากที่สุดร้อยละ ๓๐.๐๐ และพึงพอใจในระดับปานกลางร้อยละ ๑๐.๐๐

หลักสูตรที่ ๙ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ ผู้ผ่านการอบรมพึงพอใจ ในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๓๗ โดยส่วนใหญ่พึงพอใจในระดับมากร้อยละ ๕๒.๖๓ รองลงมาพึงพอใจใน ระดับมากที่สุดร้อยละ ๔๒.๑๑ และพึงพอใจในระดับปานกลางร้อยละ ๕.๒๖ ดังตารางที่ ๑๗

ตารางที่ ๑๗ ระดับความพึงพอใจด้านการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น

หน่วย : ร้อยละ

หลักสูตร	ระดับ				ค่า คะแนน (เต็ม ๕)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย		
๑. การเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง	๔๔.๔๔	๓๘.๘๘	๑๖.๖๗	-	๔.๒๘	มากที่สุด
๒. การถนอมและการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร	๕๓.๓๓	๒๐.๐๐	๒๖.๖๗	-	๔.๒๗	มากที่สุด
๓. การผลิตผักปลอดสารพิษ	๒๐.๐๐	๖๐.๐๐	๒๐.๐๐	-	๔.๐๐	มาก
๔. การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวกล้าंना	๓๓.๓๓	๔๖.๖๗	๒๐.๐๐	-	๔.๑๓	มาก
๕. การผลิตพืชผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง	-	๘๖.๖๗	๑๓.๓๓	-	๓.๘๗	มาก
๖. การจัดทำบัญชีต้นทุนอาชีพและบัญชีรับจ่ายในครัวเรือน	๓๕.๒๙	๔๑.๑๘	๒๓.๕๓	-	๔.๑๒	มาก
๗. การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	๑๖.๖๗	๖๖.๖๖	๑๖.๖๗	-	๔.๐๐	มาก
๘. การรวมกลุ่มตามหลักการและวิธีการสหกรณ์	๓๐.๐๐	๖๐.๐๐	๑๐.๐๐	-	๔.๒๐	มาก
๙. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่	๔๒.๑๑	๕๒.๖๓	๕.๒๖	-	๔.๓๗	มากที่สุด
เฉลี่ย	๓๒.๓๑	๕๐.๗๗	๑๖.๙๒	-	๔.๑๕	มาก

ที่มา : จากการสำรวจ

๔) ด้านแปลงสาธิต/ศูนย์อำนวยการฯ ในภาพรวมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๐๕ โดยส่วนใหญ่พึงพอใจในระดับมากที่สุดร้อยละ ๔๐.๗๗ รองลงมาพึงพอใจในระดับมากที่สุดเฉลี่ยร้อยละ ๓๘.๑๖ พึงพอใจในระดับน้อยเฉลี่ยร้อยละ ๑๑.๘๔ และพึงพอใจในระดับปานกลางเฉลี่ยร้อยละ ๙.๒๑ พิจารณารายหลักสูตรพบว่า

หลักสูตรที่ ๑ การเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ผู้ผ่านการอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๖๒ โดยส่วนใหญ่พึงพอใจในระดับมากที่สุดร้อยละ ๖๑.๕๔ และพึงพอใจในระดับมากที่สุดร้อยละ ๓๘.๔๖

หลักสูตรที่ ๒ การถนอมและการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร ผู้ผ่านการอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๐๐ โดยพึงพอใจในระดับมากที่สุดร้อยละ ๑๐๐.๐๐

หลักสูตรที่ ๓ การผลิตผักปลอดสารพิษ ผู้ผ่านการอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๖๐ โดยส่วนใหญ่พึงพอใจในระดับมากที่สุดร้อยละ ๖๐.๐๐ และพึงพอใจในระดับมากที่สุดร้อยละ ๔๐.๐๐

หลักสูตรที่ ๔ การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวกำลังานนา ผู้ผ่านการอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุด ที่ค่าคะแนน ๔.๕๐ โดยส่วนใหญ่พึงพอใจในระดับมากที่สุดร้อยละ ๖๐.๐๐ รองลงมาพึงพอใจในระดับมากที่สุด ร้อยละ ๓๐.๐๐ และพึงพอใจในระดับปานกลางร้อยละ ๑๐.๐๐

หลักสูตรที่ ๕ การผลิตพืชผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ผู้ผ่านการอบรม พึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๓.๙๓ โดยส่วนใหญ่พึงพอใจในระดับมากที่สุดร้อยละ ๗๓.๓๓ รองลงมา พึงพอใจในระดับมากที่สุดร้อยละ ๑๓.๓๓ พึงพอใจในระดับปานกลางร้อยละ ๖.๖๗ และพึงพอใจใน ระดับน้อยร้อยละ ๖.๖๗

หลักสูตรที่ ๖ การจัดทำบัญชีต้นทุนอาชีพ และบัญชีรับจ่ายในครัวเรือน ผู้ผ่านการอบรม พึงพอใจในระดับน้อยที่ค่าคะแนน ๒.๔๓ โดยส่วนใหญ่พึงพอใจในระดับน้อยร้อยละ ๕๗.๑๔ และพึงพอใจ ในระดับปานกลางร้อยละ ๔๒.๘๖

หลักสูตรที่ ๗ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ผู้ผ่านการอบรมพึงพอใจในระดับปานกลางที่ค่า คะแนน ๓.๑๗ โดยส่วนใหญ่พึงพอใจในระดับปานกลางร้อยละ ๕๐.๐๐ รองลงมาพึงพอใจในระดับน้อย ร้อยละ ๓๓.๓๓ และพึงพอใจในระดับปานกลางร้อยละ ๑๖.๖๗

หลักสูตรที่ ๘ การรวมกลุ่มตามหลักการและวิธีการสหกรณ์ ผู้ผ่านการอบรมพึงพอใจ ในระดับปานกลางค่าคะแนน ๓.๒๕ โดยส่วนใหญ่พึงพอใจในระดับมากที่สุดร้อยละ ๕๐.๐๐ พึงพอใจในระดับ ปานกลางร้อยละ ๒๕.๐๐ และพึงพอใจในระดับน้อยร้อยละ ๒๕.๐๐

หลักสูตรที่ ๙ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ ผู้ผ่านการอบรมพึงพอใจ ในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๕๐ โดยส่วนใหญ่พึงพอใจในระดับมากที่สุดร้อยละ ๗๐.๐๐ รองลงมา พึงพอใจในระดับมากที่สุดร้อยละ ๒๐.๐๐ และพึงพอใจในระดับน้อยร้อยละ ๑๐.๐๐ ดังตารางที่ ๑๘

ตารางที่ ๑๘ ระดับความพึงพอใจด้านแปลงสาธิต/ศูนย์อำนวยการฯ

หน่วย : ร้อยละ

หลักสูตร	ระดับ				ค่า คะแนน (เต็ม ๕)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย		
๑. การเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง	๖๑.๕๔	๓๘.๔๖	-	-	๔.๖๒	มากที่สุด
๒. การถนอมและการแปรรูปผลผลิต ทางการเกษตร	-	๑๐๐	-	-	๔.๐๐	มาก
๓. การผลิตผักปลอดสารพิษ	๖๐.๐๐	๔๐.๐๐	-	-	๔.๖๐	มากที่สุด
๔. การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวกำลังานนา	๖๐.๐๐	๓๐.๐๐	๑๐.๐๐	-	๔.๕๐	มากที่สุด
๕. การผลิตพืชผสมผสานตามแนวทาง เศรษฐกิจพอเพียง	๑๓.๓๓	๗๓.๓๓	๖.๖๗	๖.๖๗	๓.๙๓	มาก
๖. การจัดทำบัญชีต้นทุนอาชีพและบัญชี รับจ่ายในครัวเรือน	-	-	๔๒.๘๖	๕๗.๑๔	๒.๔๓	น้อย

หลักสูตร	ระดับ				ค่า คะแนน (เต็ม ๕)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย		
๗. การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	-	๕๐.๐๐	๑๖.๖๗	๓๓.๓๓	๓.๑๗	ปานกลาง
๘. การรวมกลุ่มตามหลักการและวิธีการสหกรณ์	-	๕๐.๐๐	๒๕.๐๐	๒๕.๐๐	๓.๒๕	ปานกลาง
๙. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่	๗๐.๐๐	๒๐.๐๐	-	๑๐.๐๐	๔.๕๐	มากที่สุด
เฉลี่ย	๓๘.๑๖	๔๐.๗๙	๙.๒๑	๑๑.๘๔	๔.๐๕	มาก

ที่มา : จากการสำรวจ

๕) ด้านเอกสารและปัจจัยการผลิต ในภาพรวมพึงพอใจในระดับปานกลางที่ค่าคะแนน ๓.๙๑ โดยพึงพอใจในระดับมากที่สุดเฉลี่ยร้อยละ ๓๓.๓๓ รองลงมาพึงพอใจในระดับมากเฉลี่ยร้อยละ ๓๐.๘๓ พึงพอใจในระดับปานกลางเฉลี่ยร้อยละ ๒๙.๑๗ และพึงพอใจในระดับน้อยเฉลี่ยร้อยละ ๖.๖๗ พิจารณารายหลักสูตรพบว่า

หลักสูตรที่ ๑ การเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ผู้ผ่านการอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๓๓ โดยส่วนใหญ่พึงพอใจในระดับมากที่สุดร้อยละ ๕๓.๓๓ รองลงมาพึงพอใจในระดับมากร้อยละ ๒๖.๖๗ และพึงพอใจในระดับปานกลางร้อยละ ๒๐.๐๐

หลักสูตรที่ ๒ การถนอมและการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร ผู้ผ่านการอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๐๗ โดยส่วนใหญ่พึงพอใจในระดับมากที่สุดร้อยละ ๕๓.๓๔ รองลงมาพึงพอใจในระดับปานกลางร้อยละ ๒๐.๐๐ พึงพอใจในระดับมากและระดับน้อยร้อยละ ๑๓.๓๓ เท่ากัน

หลักสูตรที่ ๓ การผลิตผักปลอดสารพิษ ผู้ผ่านการอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๑๔ โดยส่วนใหญ่พึงพอใจในระดับมากร้อยละ ๕๗.๑๔ รองลงมาพึงพอใจในระดับมากที่สุดร้อยละ ๒๘.๕๗ และพึงพอใจในระดับปานกลางร้อยละ ๑๔.๒๙

หลักสูตรที่ ๔ การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวกำลังนา ผู้ผ่านการอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๓.๘๕ โดยส่วนใหญ่พึงพอใจในระดับมากที่สุดร้อยละ ๓๘.๔๖ พึงพอใจในระดับมากและระดับปานกลางร้อยละ ๒๓.๐๘ เท่ากัน และพึงพอใจในระดับน้อยร้อยละ ๑๕.๓๘

หลักสูตรที่ ๕ การผลิตพืชผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ผู้ผ่านการอบรมพึงพอใจในระดับปานกลางที่ค่าคะแนน ๓.๔๐ โดยส่วนใหญ่พึงพอใจในระดับมากร้อยละ ๔๖.๖๗ รองลงมาพึงพอใจในระดับปานกลางร้อยละ ๔๖.๖๖ และพึงพอใจในระดับน้อยร้อยละ ๖.๖๗

หลักสูตรที่ ๖ การจัดทำบัญชีต้นทุนอาชีพ และบัญชีรับจ่ายในครัวเรือน ผู้ผ่านการอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๓.๘๒ โดยส่วนใหญ่พึงพอใจในระดับปานกลางร้อยละ ๓๕.๓๐ รองลงมาพึงพอใจในระดับมากที่สุดร้อยละ ๒๙.๔๑ พึงพอใจในระดับมากร้อยละ ๒๙.๔๑ และพึงพอใจในระดับน้อยร้อยละ ๕.๘๘

หลักสูตรที่ ๗ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ผู้ผ่านการอบรมพึงพอใจในระดับปานกลางที่ค่าคะแนน ๓.๓๓ โดยส่วนใหญ่พึงพอใจในระดับปานกลางร้อยละ ๖๖.๖๗ และพึงพอใจในระดับมากที่สุดร้อยละ ๓๓.๓๓

หลักสูตรที่ ๘ การรวมกลุ่มตามหลักการและวิธีการสหกรณ์ ผู้ผ่านการอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๓.๘๙ โดยส่วนใหญ่พึงพอใจในระดับมากที่สุดร้อยละ ๔๔.๔๕ รองลงมาพึงพอใจในระดับปานกลางร้อยละ ๓๓.๓๓ พึงพอใจในระดับมากและระดับน้อยร้อยละ ๑๑.๑๑ เท่ากัน

หลักสูตรที่ ๙ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ ผู้ผ่านการอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๐๐ โดยส่วนใหญ่พึงพอใจในระดับมากที่สุดร้อยละ ๓๗.๕๐ รองลงมาพึงพอใจในระดับมากที่สุดร้อยละ ๓๑.๒๕ พึงพอใจในระดับปานกลางร้อยละ ๒๕.๐๐ และพึงพอใจในระดับน้อยร้อยละ ๖.๒๕ ดังตารางที่ ๒๐

ตารางที่ ๑๙ ระดับความพึงพอใจด้านเอกสารและปัจจัยการผลิต

หน่วย : ร้อยละ

หลักสูตร	ระดับ				ค่าคะแนน (เต็ม ๕)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย		
๑. การเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง	๕๓.๓๓	๒๖.๖๗	๒๐.๐๐	-	๔.๓๓	มากที่สุด
๒. การถนอมและการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร	๕๓.๓๔	๑๓.๓๓	๒๐.๐๐	๑๓.๓๓	๔.๐๗	มาก
๓. การผลิตผักปลอดสารพิษ	๒๘.๕๗	๕๗.๑๔	๑๔.๒๙	-	๔.๑๔	มาก
๔. การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวกำลังนา	๓๘.๕๖	๒๓.๐๘	๒๓.๐๘	๑๕.๓๘	๓.๘๕	มาก
๕. การผลิตพืชผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง	-	๔๖.๖๗	๔๖.๖๖	๖.๖๗	๓.๔๐	ปานกลาง
๖. การจัดทำบัญชีต้นทุนอาชีพและบัญชีรับจ่ายในครัวเรือน	๒๙.๔๑	๒๙.๔๑	๓๕.๓๐	๕.๘๘	๓.๘๒	มาก
๗. การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	-	๓๓.๓๓	๖๖.๖๗	-	๓.๓๓	ปานกลาง
๘. การรวมกลุ่มตามหลักการและวิธีการสหกรณ์	๔๔.๔๕	๑๑.๑๑	๓๓.๓๓	๑๑.๑๑	๓.๘๙	มาก
๙. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่	๓๗.๕๐	๓๑.๒๕	๒๕.๐๐	๖.๒๕	๔.๐๐	มาก
เฉลี่ย	๓๓.๓๓	๓๐.๘๓	๒๙.๑๗	๖.๖๗	๓.๙๑	มาก

ที่มา : จากการสำรวจ

๖) ด้านสถานที่ในการอบรม ในภาพรวมผู้ผ่านการอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๔๘ โดยส่วนใหญ่พึงพอใจในระดับมากที่สุดเฉลี่ยร้อยละ ๕๓.๐๘ พึงพอใจในระดับมากที่สุดเฉลี่ยร้อยละ ๔๒.๓๑ และพึงพอใจในระดับปานกลางเฉลี่ยร้อยละ ๔.๖๒ เมื่อพิจารณารายการหลักสูตรพบว่า

หลักสูตรที่ ๑ การเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ผู้ผ่านการอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๓๙ โดยส่วนใหญ่พึงพอใจในระดับมากที่สุดร้อยละ ๕๐.๐๐ รองลงมาพึงพอใจในระดับมากร้อยละ ๓๘.๘๙ และพึงพอใจในระดับปานกลางร้อยละ ๑๑.๑๑

หลักสูตรที่ ๒ การถนอมและการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร ผู้ผ่านการอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๗๓ โดยส่วนใหญ่พึงพอใจในระดับมากที่สุดร้อยละ ๗๓.๓๓ และพึงพอใจในระดับมากที่สุดร้อยละ ๒๖.๖๗

หลักสูตรที่ ๓ การผลิตผักปลอดสารพิษ ผู้ผ่านการอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๖๐ โดยส่วนใหญ่พึงพอใจในระดับมากที่สุดร้อยละ ๖๐.๐๐ และพึงพอใจในระดับมากที่สุดร้อยละ ๔๐.๐๐

หลักสูตรที่ ๔ การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวกำลังนา ผู้ผ่านการอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๖๗ โดยส่วนใหญ่พึงพอใจในระดับมากที่สุดร้อยละ ๖๖.๖๗ และพึงพอใจในระดับมากที่สุดร้อยละ ๓๓.๓๓

หลักสูตรที่ ๕ การผลิตพืชผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ผู้ผ่านการอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๓.๘๗ โดยส่วนใหญ่พึงพอใจในระดับมากที่สุดร้อยละ ๗๓.๓๓ รองลงมาพึงพอใจในระดับปานกลางร้อยละ ๒๐.๐๐ และพึงพอใจในระดับมากที่สุดร้อยละ ๖.๖๗

หลักสูตรที่ ๖ การจัดทำบัญชีต้นทุนอาชีพ และบัญชีรับจ่ายในครัวเรือน ผู้ผ่านการอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๕๓ โดยส่วนใหญ่พึงพอใจในระดับมากที่สุดร้อยละ ๕๒.๙๔ และพึงพอใจในระดับมากที่สุดร้อยละ ๔๗.๐๖

หลักสูตรที่ ๗ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ผ่านการอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๓.๘๓ โดยส่วนใหญ่พึงพอใจในระดับมากที่สุดร้อยละ ๘๓.๓๓ และพึงพอใจในระดับปานกลางร้อยละ ๑๖.๖๗

หลักสูตรที่ ๘ การรวมกลุ่มตามหลักการและวิธีการสหกรณ์ ผู้ผ่านการอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๖๐ โดยส่วนใหญ่พึงพอใจในระดับมากที่สุดร้อยละ ๖๐.๐๐ และพึงพอใจในระดับมากที่สุดร้อยละ ๔๐.๐๐

หลักสูตรที่ ๙ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ ผู้ผ่านการอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๗๔ โดยส่วนใหญ่พึงพอใจในระดับมากที่สุดร้อยละ ๗๓.๖๘ และพึงพอใจในระดับมากที่สุดร้อยละ ๒๖.๓๒ ดังตารางที่ ๒๑

ตารางที่ ๒๐ ระดับความพึงพอใจด้านสถานที่ในการอบรม

หน่วย : ร้อยละ

หลักสูตร	ระดับ				ค่า	
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	คะแนน (เต็ม ๕)	แปลผล
๑. การเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง	๕๐.๐๐	๓๘.๘๘	๑๑.๑๑	-	๔.๓๙	มากที่สุด
๒. การถนอมและการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร	๗๓.๓๓	๒๖.๖๗	-	-	๔.๗๓	มากที่สุด
๓. การผลิตผักปลอดสารพิษ	๖๐.๐๐	๔๐.๐๐	-	-	๔.๖๐	มากที่สุด
๔. การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวกำลังนา	๖๖.๖๗	๓๓.๓๓	-	-	๔.๖๗	มากที่สุด
๕. การผลิตพืชผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง	๖.๖๗	๗๓.๓๓	๒๐.๐๐	-	๓.๘๗	มาก
๖. การจัดทำบัญชีต้นทุนอาชีพและบัญชีรับจ่ายในครัวเรือน	๕๒.๙๔	๔๗.๐๖	-	-	๔.๕๓	มากที่สุด
๗. การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	-	๘๓.๓๓	๑๖.๖๗	-	๓.๘๓	มาก
๘. การรวมกลุ่มตามหลักการและวิธีกาสหกรณ์	๖๐.๐๐	๔๐.๐๐	-	-	๔.๖๐	มากที่สุด
๙. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่	๗๓.๖๘	๒๖.๓๒	-	-	๔.๗๔	มากที่สุด
เฉลี่ย	๕๓.๐๗	๔๒.๓๑	๔.๖๒	-	๔.๔๘	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

๗) ด้านระยะเวลาในการอบรม ในภาพรวมผู้ผ่านการอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๒๕ โดยส่วนใหญ่พึงพอใจในระดับมากที่สุดเฉลี่ยร้อยละ ๕๓.๘๕ รองลงมาพอใจในระดับมากที่สุดเฉลี่ยร้อยละ ๓๖.๑๕ พึงพอใจในระดับปานกลางเฉลี่ยร้อยละ ๙.๒๓ และพึงพอใจในระดับน้อยเฉลี่ยร้อยละ ๐.๗๗ พิจารณารายหลักสูตรพบว่า

หลักสูตรที่ ๑ การเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ผู้ผ่านการอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๕๐ โดยส่วนใหญ่พึงพอใจในระดับมากที่สุดร้อยละ ๕๕.๕๖ รองลงมาพึงพอใจในระดับมากที่สุดร้อยละ ๓๘.๘๘ และพึงพอใจในระดับปานกลางร้อยละ ๕.๕๖

หลักสูตรที่ ๒ การถนอมและการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร ผู้ผ่านการอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๖๐ โดยส่วนใหญ่พึงพอใจในระดับมากที่สุดร้อยละ ๗๓.๓๓ พึงพอใจในระดับมากที่สุดร้อยละ ๖๖.๖๗ และพึงพอใจในระดับปานกลางร้อยละ ๒๐.๐๐

หลักสูตรที่ ๓ การผลิตผักปลอดสารพิษ ผู้ผ่านการอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๔๐ โดยส่วนใหญ่พึงพอใจในระดับมากที่สุดร้อยละ ๖๐.๐๐ และพึงพอใจในระดับมากที่สุดร้อยละ ๔๐.๐๐

หลักสูตรที่ ๔ การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวกำลังานนา ผู้ผ่านการอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุด ที่ค่าคะแนน ๔.๓๓ โดยส่วนใหญ่พึงพอใจในระดับมากร้อยละ ๕๓.๓๓ รองลงมาพึงพอใจในระดับมากที่สุด ร้อยละ ๔๐.๐๐ และพึงพอใจในระดับปานกลางร้อยละ ๖.๖๗

หลักสูตรที่ ๕ การผลิตพืชผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ผู้ผ่านการอบรม พึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๓.๗๓ โดยส่วนใหญ่พึงพอใจในระดับมากร้อยละ ๘๐.๐๐ รองลงมา พึงพอใจในระดับปานกลางร้อยละ ๑๓.๓๓ และพึงพอใจในระดับน้อยร้อยละ ๖.๖๗

หลักสูตรที่ ๖ การจัดทำบัญชีต้นทุนอาชีพ และบัญชีรับจ่ายในครัวเรือน ผู้ผ่านการอบรม พึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๔๑ โดยพึงพอใจในระดับมากที่สุดร้อยละ ๔๗.๐๖ พึงพอใจ ในระดับมากร้อยละ ๔๗.๐๖ และพึงพอใจในระดับปานกลางร้อยละ ๕.๘๘

หลักสูตรที่ ๗ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ผู้ผ่านการอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๓.๖๗ โดยส่วนใหญ่พึงพอใจในระดับมากร้อยละ ๖๖.๖๗ และพึงพอใจในระดับปานกลางร้อยละ ๓๓.๓๓

หลักสูตรที่ ๘ การรวมกลุ่มตามหลักการและวิธีการสหกรณ์ ผู้ผ่านการอบรมพึงพอใจ ในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๓๐ โดยส่วนใหญ่พึงพอใจในระดับมากร้อยละ ๗๐.๐๐ และพึงพอใจ ในระดับมากที่สุดร้อยละ ๓๐.๐๐

หลักสูตรที่ ๙ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ ผู้ผ่านการอบรมพึงพอใจ ในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๓๒ โดยส่วนใหญ่พึงพอใจในระดับมากร้อยละ ๔๗.๓๖ รองลงมาพึงพอใจ ในระดับมากที่สุดร้อยละ ๔๒.๑๑ และพึงพอใจในระดับปานกลางร้อยละ ๑๐.๕๓ ดังตารางที่ ๒๒

ตารางที่ ๒๑ ระดับความพึงพอใจด้านระยะเวลาในการอบรม

หน่วย : ร้อยละ

หลักสูตร	ระดับ				ค่า คะแนน (เต็ม ๕)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย		
๑. การเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง	๕๕.๕๕	๓๘.๘๘	๕.๕๖	-	๔.๕๐	มากที่สุด
๒. การถนอมและการแปรรูปผลผลิต ทางการเกษตร	๔๐.๐๐	๔๐.๐๐	๒๐.๐๐	-	๔.๒๐	มาก
๓. การผลิตผักปลอดสารพิษ	๔๐.๐๐	๖๐.๐๐	-	-	๔.๔๐	มากที่สุด
๔. การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวกำลังานนา	๔๐.๐๐	๕๓.๓๓	๖.๖๗	-	๔.๓๓	มากที่สุด
๕. การผลิตพืชผสมผสานตามแนวทาง เศรษฐกิจพอเพียง	-	๘๐.๐๐	๑๓.๓๓	๖.๖๗	๓.๗๓	มาก
๖. การจัดทำบัญชีต้นทุนอาชีพและบัญชี รับจ่ายในครัวเรือน	๔๗.๐๖	๔๗.๐๖	๕.๘๘	-	๔.๔๑	มากที่สุด
๗. การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	-	๖๖.๖๗	๓๓.๓๓	-	๓.๖๗	มาก

หลักสูตร	ระดับ				ค่า คะแนน (เต็ม ๕)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย		
๘. การรวมกลุ่มตามหลักการและวิธีกา สหกรณ์	๓๐.๐๐	๗๐.๐๐	-	-	๔.๓๐	มากที่สุด
๙. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและ เกษตรทฤษฎีใหม่	๔๒.๑๑	๔๗.๓๖	๑๐.๕๓	-	๔.๓๒	มากที่สุด
เฉลี่ย	๓๖.๑๕	๕๓.๘๕	๙.๒๓	๐.๗๗	๔.๒๕	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

๓.๔.๖ เรื่องที่ต้องการอบรมในครั้งต่อไป

เรื่อง que ผู้เข้ารับการอบรมส่วนใหญ่ต้องการอบรมในครั้งต่อไป ได้แก่ การดูแลรักษา การเพิ่มคุณภาพและเพิ่มผลผลิตลำไยร้อยละ ๒๔.๒๕ รองลงมาเกษตรผสมผสาน เศรษฐกิจพอเพียง ร้อยละ ๑๘.๑๘ เกษตรอินทรีย์ร้อยละ ๑๕.๑๕ อาชีพเสริมเพิ่มรายได้ และการแปรรูปร้อยละ ๑๒.๑๒ การเลี้ยงปลา กบร้อยละ ๙.๐๙ การเลี้ยงไก่ไข่ นวัตกรรมเทคโนโลยีใหม่ๆ และการดูแลรักษาข้าว การใช้เมล็ดพันธุ์ดีร้อยละ ๖.๐๖ เท่ากัน และการตลาดนำการผลิต การต่อรองราคาร้อยละ ๓.๐๓ รายละเอียดตามตารางที่ ๒๓

ตารางที่ ๒๒ เรื่องที่ต้องการอบรมในครั้งต่อไป

เรื่องที่ยากอบรมครั้งต่อไป ^๑	ร้อยละ
๑. การดูแลรักษา การเพิ่มคุณภาพและเพิ่มผลผลิตลำไย	๒๔.๒๕
๒. เกษตรผสมผสาน เศรษฐกิจพอเพียง	๑๘.๑๘
๓. เกษตรอินทรีย์	๑๕.๑๕
๔. อาชีพเสริมเพิ่มรายได้ และการแปรรูป	๑๒.๑๒
๕. การเลี้ยงปลา กบ	๙.๐๙
๖. การเลี้ยงไก่ไข่	๖.๐๖
๗. นวัตกรรมเทคโนโลยีใหม่ๆ	๖.๐๖
๘. การดูแลรักษาข้าว การใช้เมล็ดพันธุ์ดี	๖.๐๖
๙. การตลาดนำการผลิต การต่อรองราคา	๓.๐๓

ที่มา : จากการสำรวจ

^๑ ตอบได้มากกว่า ๑ คำตอบ

บทที่ ๔

สรุป ปัญหา และข้อเสนอแนะ

๔.๑ สรุป

การติดตามผลผู้ผ่านการอบรมภายใต้ศูนย์อำนวยการโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ ประจำปี ๒๕๖๑ มีวัตถุประสงค์เพื่อติดตามผลได้จากการดำเนินงานด้านการฝึกอบรมว่าผู้ผ่านการอบรมมีการนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติ และติดตามผลกระทบระยะสั้นที่เกิดจากการเข้าอบรม รวมทั้งวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค และเสนอข้อคิดเห็น เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการดำเนินงานกิจกรรมการฝึกอบรมของศูนย์อำนวยการฯ ในระยะต่อไป โดยข้อมูลที่ใช้ในการติดตามผลเป็นข้อมูลได้จากการสัมภาษณ์ผู้ผ่านการอบรมจากศูนย์อำนวยการฯ จำนวน ๑๓๐ ราย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมฝึกอบรม ผลการติดตามสรุปได้ดังนี้

๔.๑.๑ การบริหารจัดการโครงการ

๑) การจัดองค์กรบริหารโครงการ ศูนย์อำนวยการโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ มีการจัดตั้งคณะที่ปรึกษา คณะกรรมการอำนวยการ และคณะทำงาน ดังนี้

๑.๑) ระดับกระทรวง มีการจัดตั้งองค์กรบริหาร ๒ คณะ ได้แก่ ที่ปรึกษาคณะกรรมการอำนวยการ และคณะกรรมการอำนวยการ โดยคณะกรรมการอำนวยการดังกล่าวมีหน้าที่กำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ เป้าหมายการดำเนินงาน พัฒนาการเกษตร อำนวยการควบคุมกำกับดูแลการดำเนินงาน พัฒนาการเกษตร การติดตามผล ให้คำแนะนำและเสนอแนะในการปฏิบัติงาน รวมทั้งแต่งตั้งคณะทำงานหรือบุคคลเพื่อช่วยเหลือการปฏิบัติงานตามความจำเป็น

๑.๒) ระดับจังหวัด คณะทำงานศูนย์อำนวยการ โดยมีผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๖ เป็นประธานคณะทำงาน โดยมีอำนาจ หน้าที่ จัดทำแผนงาน/โครงการและดำเนินงานตามที่คณะทำงานให้ความเห็นชอบ ประสานดูแล ให้การช่วยเหลือการปฏิบัติงานด้านการเกษตร ติดตามความก้าวหน้าและรายงานผลการดำเนินงาน และคณะทำงานระดับพื้นที่ โดยมีนายอำเภอสันป่าตอง ได้รับมอบหมายให้เป็นหัวหน้าคณะทำงาน ซึ่งดำเนินงานในลักษณะบูรณาการของหน่วยงานต่างๆ และมีการประชุมร่วมกันระหว่างหน่วยงานเป็นประจำ

๒) การดำเนินงานขององค์กรบริหารโครงการ

๒.๑) การจัดการประชุมติดตามผลการดำเนินงาน ศูนย์อำนวยการโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ ปี ๒๕๖๑ มีการจัดประชุมคณะทำงานศูนย์อำนวยการ จำนวน ๓ ครั้ง เพื่อติดตามความก้าวหน้าผลการดำเนินงานของศูนย์อำนวยการ ตลอดจนให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และแนวทางการแก้ไขปัญหาต่างๆ ในการดำเนินงาน สำหรับกิจกรรมการฝึกอบรมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีการจัดประชุมเพื่อให้เกิดการบูรณาการงานให้ดำเนินการไปในทิศทางเดียวกัน

๒.๒) การดำเนินงานกิจกรรมการอบรมที่แล้วเสร็จตามแผนที่กำหนด ในปีงบประมาณ ๒๕๖๑ ศูนย์อำนวยการโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ มีกิจกรรมการฝึกอบรม ๙ หลักสูตร โดยดำเนินการแล้วเสร็จตามแผนร้อยละ ๑๐๐.๐๐

๒.๓) การทราบข่าวการจัดฝึกอบรม ผู้เข้าร่วมการอบรมทราบข่าวจากผู้นำชุมชน ร้อยละ ๓๖.๓๗ รองลงมาจากเจ้าหน้าที่ร้อยละ ๒๖.๕๗ อื่นๆ ได้แก่ กลุ่มเกษตรกรร้อยละ ๑๙.๕๘ หอกระจายข่าว ร้อยละ ๙.๗๙ และเพื่อนบ้านร้อยละ ๗.๖๙ โดยสาเหตุที่ตัดสินใจเข้าร่วมอบรมส่วนใหญ่ตั้งใจสมัครเอง ร้อยละ ๗๑.๐๒ รองลงมาสมัครตามเพื่อนบ้านร้อยละ ๑๕.๙๔ และมีเจ้าหน้าที่ชักชวนร้อยละ ๑๓.๐๔

๔.๑.๒ ปัจจัยนำเข้าของโครงการ

๑) งบประมาณที่ใช้ในกิจกรรมฝึกอบรมปี ๒๕๖๑ เป็นการดำเนินงานภายใต้งบประมาณโครงการศูนย์อำนวยการโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ งบปกติของแต่ละหน่วยงาน และงบอื่นๆ โดยได้รับงบประมาณตามแผนทั้งหมดจำนวน ๒๘๔,๑๐๐ บาท ผลการใช้จ่าย ๒๘๔,๑๐๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐๐ ของงบประมาณที่ได้รับ

๒) ด้านเอกสาร ปัจจัยการผลิต และผลผลิตที่เกิดจากการฝึกปฏิบัติ ในภาพรวมผู้ผ่านการอบรม ได้รับแจกเอกสาร ปัจจัยการผลิตและผลผลิตที่เกิดจากการฝึกปฏิบัติร้อยละ ๙๓.๐๘ และไม่ได้รับแจกเอกสาร ปัจจัยการผลิตและผลผลิตที่เกิดจากการฝึกปฏิบัติร้อยละ ๖.๙๒

๓) ด้านการติดตามภายหลังการอบรมของเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่จัดอบรม พบว่ายังไม่มีเจ้าหน้าที่มาติดตามร้อยละ ๗๕.๓๙ รองลงมาแล้วมากกว่า ๑ ครั้งร้อยละ ๑๖.๙๒ และมาแล้ว ๑ ครั้งร้อยละ ๗.๖๙

๔.๑.๓ ผลได้ของโครงการ

๑) ผลการฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้ จำนวนผู้เข้าอบรมที่ผ่านการอบรมตลอดหลักสูตร ในปีงบประมาณ ๒๕๖๑ มีผู้ผ่านการอบรมตลอดหลักสูตรทั้งหมดรวม ๕๙๖ ราย จากเป้าหมาย ๕๙๐ ราย คิดเป็นร้อยละ ๑๐๑.๐๒ ของเป้าหมาย โดยหลักสูตรการจัดอบรมศูนย์เรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ มีจำนวนผู้ผ่านการอบรมมากกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้

๒) ด้านการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ของผู้ผ่านการอบรมพบว่า นำไปปฏิบัติร้อยละ ๖๙.๒๓ และไม่นำความรู้ที่ได้ไปปฏิบัติร้อยละ ๓๐.๗๗ สาเหตุที่ไม่นำความรู้ไปปฏิบัติเนื่องจาก อื่นๆ เช่น ขั้นตอนยุ่งยาก และยังไม่มียตลาดหรือแหล่งรับซื้อที่แน่นอนร้อยละ ๔๐.๘๕ รองลงมาไม่มีเวลาร้อยละ ๒๙.๕๘ อายุมากร้อยละ ๑๖.๙๐ ไม่มีเงินทุนร้อยละ ๑๑.๒๗ และไม่มีการทำเกษตรร้อยละ ๑.๔๐

๔.๑.๔ ผลกระทบระยะสั้น

๑) ด้านเศรษฐกิจ

การนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติแล้ว มีผลของการเปลี่ยนแปลงรายจ่ายลดลงหรือรายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ ๕๙.๒๓ และปฏิบัติแต่ยังไม่เปลี่ยนแปลงร้อยละ ๔๐.๗๗

๒) ด้านสังคม

๒.๑) การรวมกลุ่มภายหลังการฝึกอบรม ผู้ผ่านการอบรมมีการรวมกลุ่มร้อยละ ๔๓.๐๘ และไม่ได้การรวมกลุ่มร้อยละ ๕๖.๙๒ เนื่องจากเป็นเพียงการอบรมเท่านั้น และบางส่วนมีกลุ่มอยู่แล้ว

๒.๒) การถ่ายทอดความรู้ที่ได้รับให้แก่บุคคลอื่น ผู้ผ่านการอบรมไม่ได้นำความรู้ไปถ่ายทอดให้แก่บุคคลอื่นร้อยละ ๕๘.๖๙ เนื่องจากเห็นว่าคนในชุมชนไปอบรมเหมือนกัน และไม่มีเวลาถ่ายทอด และนำถ่ายทอดความรู้ให้แก่บุคคลอื่นในภาพรวมร้อยละ ๕๒.๓๑ เช่น เพื่อนบ้าน ญาติ

๓) ด้านสิ่งแวดล้อม ผู้ผ่านการอบรมที่นำความรู้ไปปฏิบัติแล้วเห็นว่าสิ่งแวดล้อมในแปลงเกษตร มีการเปลี่ยนแปลงดีขึ้นในภาพรวมร้อยละ ๗๕.๐๐ จากการสอนเรื่อง ปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ การลดการใช้สารเคมีเปลี่ยนมาเป็นอินทรีย์ เป็นต้น

๔) ด้านความยั่งยืน

๔.๑) การนำความรู้ไปปฏิบัติต่อเนื่อง ผู้ผ่านการอบรมนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติต่อเนื่อง และปัจจุบันยังคงดำเนินการร้อยละ ๔๗.๖๙ รองลงมาไม่ดำเนินการแล้วร้อยละ ๓๘.๔๖ และนำไปดำเนินการบ้างร้อยละ ๑๓.๘๕

๔.๒) การดำเนินการต่อเนื่องในอนาคต ผู้ผ่านการอบรมที่นำความรู้ไปปฏิบัติเห็นว่า จะดำเนินการต่อในอนาคตร้อยละ ๓๓.๐๘ รองลงมาไม่ดำเนินการต่อแล้วร้อยละ ๓๐.๗๗ ปฏิบัติบางกิจกรรมต่อในอนาคตร้อยละ ๒๖.๑๕ และยังไม่แน่ใจร้อยละ ๑๐.๐๐ เนื่องจากไม่มีเวลา จำไม่ได้ความรู้ไม่พอ และไม่เห็นผลด้านรายได้เพิ่มขึ้น เป็นต้น

๕) ระดับความพึงพอใจของผู้ผ่านการอบรม ในภาพรวมผู้ผ่านการอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๑๘ เมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่า

๕.๑) ด้านเนื้อหาการอบรม พบว่าเนื้อหาการอบรมตรงตามความสนใจระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๒๘

๕.๒) ด้านวิทยากร พบว่าวิทยากรมีความรอบรู้ การนำเสนออย่างครบถ้วน รวมทั้งบุคลิกภาพและการสร้างบรรยากาศในการฝึกอบรม พึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๔๑

๕.๓) ด้านการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการอบรมของผู้ผ่านการอบรม พึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๑๕

๕.๔) ด้านแปลงสาธิต/ศูนย์อำนวยการฯ พึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๐๕

๕.๕) ด้านเอกสารประกอบการฝึกอบรม พึงพอใจระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๓.๙๑

๕.๖) ด้านสถานที่ในการอบรม พึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๔๘

๕.๗) ด้านระยะเวลาในการอบรม พึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๒๕

๖) เรื่องที่ผู้เข้ารับการอบรมต้องการอบรมในครั้งต่อไป ส่วนใหญ่ ได้แก่ การดูแลรักษา การเพิ่มคุณภาพและเพิ่มผลผลิตลำไย รองลงมาเกษตรผสมผสาน เศรษฐกิจพอเพียง เกษตรอินทรีย์ อาชีพเสริมเพิ่มรายได้ และการแปรรูปการเลี้ยงปลา กบ การเลี้ยงไก่ไข่ นวัตกรรมเทคโนโลยีใหม่ๆ และการดูแลรักษาข้าว การใช้เมล็ดพันธุ์ดี และการตลาดนำการผลิต การต่อรองราคา

๔.๒ ข้อค้นพบจากการติดตามโครงการ

๔.๒.๑ แผนการปฏิบัติงานด้านการฝึกอบรมประจำปีของหน่วยงาน บางหลักสูตรไม่ตรงตามที่กำหนดไว้ในแผนแม่บทฯ เช่น ไม่ดำเนินการ ได้แก่ การเลี้ยงปศุสัตว์(ไก่) ซึ่งเป็นหลักสูตรที่ก่อให้เกิดโอกาสทางเศรษฐกิจสูง

๔.๒.๒ บางหลักสูตรผู้ผ่านการอบรมมีการนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติสูง แต่นำไปใช้ต่อเนื่องในอนาคตน้อย เช่น การเลี้ยงปลาในบ่อพลาสติก เนื่องจากเกษตรกรเห็นว่ามิต้นทุนการผลิตสูง หน่วยงานฝึกอบรมจึงควรมีเนื้อหาและวิธีการในการให้ความรู้เกษตรกรเพื่อลดต้นทุนการผลิต

๔.๒.๓ เนื้อหาที่ผู้ผ่านการอบรมต้องการอบรมในระยะต่อไป ได้แก่ วิธีการดูแลลำไย เกษตรอินทรีย์/เกษตรผสมผสานตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง การแปรรูป อาชีพเสริม การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ(ปลา/กบ) การผลิตสารชีวภาพ/สารชีวภัณฑ์ การตลาดและการต่อราคา และวิธีการดูแลข้าว เป็นต้น

๔.๒.๔ ผู้ผ่านการอบรมมีข้อจำกัดในการไม่นำความรู้ไปปฏิบัติ ได้แก่ ไม่ได้ประกอบอาชีพ การเกษตรเป็นหลัก สูงอายุ ไม่มีเวลา ไม่มีวัสดุอุปกรณ์ ไม่คุ้นชินกับสิ่งที่ปฏิบัติมา ไม่มีพื้นที่เกษตร/พื้นที่ไม่เหมาะสม เป็นต้น

๔.๓. ข้อเสนอแนะ

๔.๓.๑ ควรมีการทบทวนแผนปฏิบัติงานประจำปีของหน่วยงานโดยเน้นความสอดคล้องตามที่ระบุไว้ในแผนแม่บทฯ และควรเพิ่มการบูรณาการแผนด้านการฝึกอบรมร่วมกัน เช่น การจัดทำฐานข้อมูลผู้เข้ารับการอบรมการพิจารณาความเหมาะสมของกิจกรรมตามความต้องการของเกษตรกร เป็นต้น

๔.๓.๒ ควรพิจารณาหลักสูตรที่มีเนื้อหาก่อให้เกิดการเพิ่มขีดความสามารถและโอกาสด้านการเกษตร และการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ เพื่อให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ตามแผนแม่บทฯ เช่น การเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง การผลิตผักปลอดสารพิษ และการเลี้ยงปลาในบ่อพลาสติก เป็นต้น

๔.๓.๓ การจัดทำแผนกิจกรรมการถ่ายทอดความรู้ในครั้งต่อไป ควรคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายที่มีความพร้อมในการนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์สูงเป็นลำดับแรก

๔.๓.๔ หน่วยงานที่รับผิดชอบควรติดตามผลผู้ผ่านการอบรมแต่ละหลักสูตรเป็นระยะ เพื่อเสนอแนะแนวทาง และแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการนำความรู้ไปปฏิบัติ

บรรณานุกรม

- เกษม ศิริสุขโชคม. (๒๕๕๐). การประเมินโครงการ. ศูนย์ประเมินผล สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. กรุงเทพมหานคร.
- รัตน์ะ บัวสนธิ์. (๒๕๕๐). การประเมินผลโครงการ การวิจัยเชิงประเมิน. กรุงเทพมหานคร. โรงพิมพ์คอมแพคท์พรินท์ จำกัด.
- สมคิด พรหมจ้อย. (๒๕๕๐). เทคนิคการประเมินโครงการ. กรุงเทพมหานคร. โรงพิมพ์จตุพรดีไซน์.
- สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ. บทสรุปผู้บริหาร รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการประเมินผลการดำเนินการขยายผลศูนย์การพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ. (๒๕๕๑).
- สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ. บทสรุปผู้บริหาร รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการประเมินผลการดำเนินการขยายผลศูนย์พัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ. (๒๕๕๓).
- สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ. บทสรุปผู้บริหาร รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการประเมินผลการดำเนินการขยายผลศูนย์การพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริของศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ. (๒๕๕๓).
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (๒๕๕๐). การเก็บรวบรวมข้อมูลและเทคนิคการสุ่มตัวอย่าง . กรุงเทพมหานคร.
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (๒๕๕๐). การติดตามโครงการ . กรุงเทพมหานคร.
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (๒๕๕๑). คู่มือวิทยาการการฝึกอบรม หลักสูตร การติดตามและประเมินผล . กรุงเทพมหานคร.
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (๒๕๕๑). คำนิยามข้อมูลสถิติการเกษตร . กรุงเทพมหานคร.
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (๒๕๕๖). คู่มือการประเมินผล . กรุงเทพมหานคร.
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๑. (๒๕๕๒-๒๕๕๘). รายงานการติดตามและประเมินผลผู้ผ่านการอบรม ศูนย์อำนวยการโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่.

ภาคผนวก

ภาพประกอบการติดตามผลผู้ผ่านการอบรม

โครงการพัฒนาตามพระราชดำริ อำเภอสันป่าตอง

จังหวัดเชียงใหม่ ปี ๒๕๖๑

ภาพประกอบการติดตามผลผู้ผ่านการอบรม
โครงการพัฒนาตามพระราชดำริ อำเภอสันป่าตอง
จังหวัดเชียงใหม่ ปี ๒๕๖๑

ภาพประกอบการติดตามผลผู้ผ่านการอบรม
โครงการพัฒนาตามพระราชดำริ อำเภอสันป่าตอง
จังหวัดเชียงใหม่ ปี ๒๕๖๑

คณะผู้จัดทำ**ที่ปรึกษา**

นายธวัชชัย เตชะเชษฐ
นางสุจารีย์ พิชา

ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๑
ผู้อำนวยการส่วนวิจัยและประเมินผล

ผู้วิเคราะห์ข้อมูลและเขียนรายงาน

นางเจนจิรา ชัยชาญ
นายวุฒิพงศ์ พุ่มมะลิ

เศรษฐกรชำนาญการพิเศษ
จ้างเหมาบริการงานวิจัยและประเมินผล

ผู้สำรวจข้อมูล

นางสาวเพียงจิต จิตต์เลิศ
นางสาวพนิดา เด่นดาวเรือง
นางสาวนันทกานต์ วิโยค
นายวุฒิพงศ์ พุ่มมะลิ

เศรษฐกรปฏิบัติการ
เจ้าพนักงานสถิติปฏิบัติงาน
จ้างเหมาบริการงานวิจัยและประเมินผล
จ้างเหมาบริการงานวิจัยและประเมินผล

ส่วนวิจัยและประเมินผล สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๑
ต.ดอนแก้ว อ.แม่ริม จ.เชียงใหม่ โทร./โทรสาร ๐๕๓-๑๒๑๓๑๘-๙ Email : zone1@oae.go.th